From: Mia Povey <msp@advokatsamfundet.dk>
Sent: 25-09-2026 12:01:36 (UTC +02)
To: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>; FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Subject: Hrøingssvar fra Advokatsamfundet til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektroniske forhold, sagsnummer 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Caroline

Se vedhæftede høringssvar fra Advokatsamfundet til jeres forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektroniske forhold, sagsnummer 2026/007092.

Med venlig hilsen

Mia Povey
Specialkonsulent

ADVOKAT SAMFUNDET

Advokatsamfundet · Kronprinsessegade 28 · 1306 København K
Telefon +45 3396 9798 · Direkte 33969729
msp@advokatsamfundet.dk · www.advokatsamfundet.dk

Optakt til IBA 2026: Ny viden og inspiration før konferencen.

Følg Advokatsamfundet

Persondatapolitik
Vi behandler personoplysninger i forbindelse med sagsbehandlingen. Du kan læse nærmere herom i Advokatsamfundets persondatapolitik.
Denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer kan indeholde fortrolige oplysninger og er kun beregnet for adressaten. Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, bedes du slette den og straks underrette os telefonisk.

Advokatrådet

Forsvarsministeriet
Sendt pr. mail: fmn@fmn.dk
Kopi: cei@fmn.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 11. september 2026
SAGSNR.: 2026-2724
ID NR.: 1233837

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer) – sagsnummer 2026/007092

Ved e-mail af 28. august 2026 har Forsvarsministeriet anmodet Advokatrådet om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Advokatrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar og afgiver sine betragtninger herunder.

1. Overordnede betragtninger

Lovforslaget skal give Forsvaret hjemmel til at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer til søs og i luften og til at etablere et situationsbillede, der kan understøtte Forsvarets og andre myndigheders opgaver. Forslaget giver endvidere Forsvaret adgang til at meddele påbud om at få adgang til fast ejendom.

Advokatrådet anerkender behovet for, at myndighederne har effektive redskaber til at forebygge og håndtere trusler fra ubemandede fartøjer. Lovforslaget indebærer imidlertid vidtgående beføjelser omkring adgangen til fast ejendom, påbud om adgang til fast ejendom og mulighed for straf ved manglende efterlevelse.

Advokatrådet finder, at formålet er sagligt og væsentligt. De foreslåede beføjelser er imidlertid bredt formuleret og kan få indgribende konsekvenser for

ejendomsretten, herunder retssikkerheden for borgere og virksomheder. Det er derfor væsentligt, at loven indeholder klare kriterier for, hvornår beføjelserne kan anvendes, samt hvilken prøvelse og kontrol der gælder. Derfor anbefaler Advokatrådet, at hjemlerne afgrænses tydeligere, og at nødvendighed, proportionalitet, kontrol og adgang til prøvelse fremgår klarere af lovteksten.

2. Specifikke bemærkninger

2.1. Påbud om adgang til fast ejendom

Forslagets indhold: Efter den foreslåede § 15 b, stk. 3, kan Forsvaret påbyde enhver at give adgang til den pågældendes faste ejendom med henblik på installation og vedligeholdelse af udstyr til brug for detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Efter stk. 4 kan ejere og operatører af kritisk infrastruktur påbydes at dele oplysninger fra eksisterende udstyr.

Advokatrådets vurdering: Påbuddene kan indebære betydelige indgreb i rådigheden over fast ejendom og i virksomheders drift. Lovbemærkningerne forudsætter, at mindre indgribende midler først anvendes, og at tiltag begrænses til det mindst indgribende, men disse garantier fremgår ikke udtrykkeligt af lovteksten. Derudover er det ikke tilstrækkeligt klart, hvilke krav der stilles til begrundelse, varsel, indhold, varighed og prøvelse af et påbud, eller hvordan erstatning ud over direkte udgifter ville skulle håndteres.

Lovforslaget fremhæver, at der i mange tilfælde vil kunne indgås frivillige aftaler om adgang til at opsætte udstyr på eller i nærheden af kritisk infrastruktur. Med forslaget lægges der op til at kunne give påbud om omsætning af udstyr. Samtidig indføres der med forlaget straf ved manglende efterlevelse af påbuddet. Dette vil kunne opleves som en form for tvunget "frivillighed", da det kan opleves som om der reelt ikke er mulighed for at afslå.

Anbefaling: Advokatrådet anbefaler, at der i lovteksten fremgår tydelige krav om nødvendighed og proportionalitet, forud for indgåelse af frivillig aftale. Man bør ikke kunne straffes for manglende efterlevelse af et påbud om adgang til den pågældendes ejendom førend den pågældende har modtaget skriftlig begrundelse og rimeligt varsel til at efterkomme påbuddet.

Der bør fastsættes en klar administrativ klageadgang eller anden hurtig og effektiv prøvelse samt tydelige regler for fuld erstatning for dokumenterede tab og skader. Af forslaget fremgå det heller ikke om den øgede risici for sabotage i fredstid eller som et legitimt militært mål i en væbnet konflikt kan påvirke ejendommens muligheder for salg eller udlejning fremover.

2.2. Opsætning af udstyr kan ikke ske ved visse ejendomstyper

Forslagets indhold: Efter § 15b, stk. 3, 2. pkt., må man ikke som led i et påbud efter 1. pkt. opsætte udstyr på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem eller tilsvarende ejendomme.

Advokatrådets vurdering: Der mangler klarhed i lovforslaget om, hvad der nærmere menes, når der i lovteksten fremgår, at der ikke vil kunne opsættes udstyr på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendom, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem eller andre lignende ejendomme. Denne situation indeholder, som følge af ordlyden i bestemmelsen, et ikke ubetydeligt rum for skøn, som bør præciseres. Særligt da det fremgår af lovforslaget, at udstyr til brug for detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer, der anvendes i en militær sammenhæng, i en væbnet konflikt vil risikere at kunne blive klassificeret som et legitimt militært mål efter den humanitære folkeret. Ligeledes i fredstid kan der være en risiko for sabotage rettet mod det pågældende udstyr.

Anbefaling: Advokatrådet anbefaler, at der i lovteksten indsættes en klarer definition på forståelsen af, at disse ting ikke må opsættes på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendom, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem eller andre lignende ejendomme.

2.3. Strafbestemmelsen

Forslagets indhold: Efter den foreslåede § 18, stk. 2, straffes med bøde den, der undlader at give forsvaret adgang til at opsætte eller vedligeholde udstyr efter § 15 b, stk. 3, eller som forstyrrer eller fjerner allerede opsat udstyr, eller som undlader at efterkomme påbud efter § 15b, stk. 4, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Straffen kan stige til fængsel i indtil to år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Advokatrådets vurdering: Bestemmelsen omfatter flere forskelligartede handlinger både manglende efterlevelse af et givet påbud, om adgang til den pågældendes faste ejendom med henblik på opsætning eller vedligehold af udstyret, samt forstyrrelse af det opsatte udstyr eller dets funktion.

Det mulige strafmaksimum på to års fængsel ledsages ikke af en nærmere angivelse af de skærpende omstændigheder, der kan begrunde fængselsstraf.

Anbefaling: Advokatrådet anbefaler, at lovforslaget præciseres på disse punkter. Det bør desuden overvejes, om manglende efterlevelse af et påbud først skal kunne straffes efter en udtrykkelig frist og påmindelse, medmindre der foreligger et akut sikkerhedshensyn.

3. Samlet anbefaling

Advokatrådet har forståelse for de tilpasninger der kan være behov for grundet det nuværende sikkerhedsbillede og den hastige udvikling på området, dog er der flere elementer i forslaget som giver unødvendige retssikkerhedsmæssige uklarheder, som i højere grad bør kunne håndteres i forslaget uden at forhindre de overordnede behov der tilkendegives.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

From: Aviation Denmark <ad@aviationdenmark.dk>
Sent: 27-09-2026 21:39:26 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: Aviation Denmark <ad@aviationdenmark.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. Sagsnummer 2026/007092: AD 224-26.
Categories: Alena

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

AD 224-26
Aviation Denmark (AD) takker for muligheden for at deltage i høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).
Det noteres, at lovforslaget indebærer, at Forsvaret vil få hjemmel til at tilvejebringe et samlet situationsbillede over tilstedeværelsen af ubemandede fartøjer til søs og i luften, og i den forbindelse må anvende de midler, som vurderes nødvendige.
AD ser positivt på forslaget og har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen / Best Regards
Dan Banja
Oberstløjtnant / Lt. Colonel
Generalsekretær / Secretary-General
Vice-President ECOGAS & Member of EASA GA.CSTG, AG.004 & CA.CSTG
Blålersvej 51
DK-2990 Nivå
Mobil: +45 2480 2256
www.aviationdenmark.dk

80 AVIATION DENMARK 1946 - 2026

Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.
Only print this e-mail if necessary.

From: Patrick Alexander Liebgott <PALI@DI.DK>
Sent: 25-09-2026 10:47:30 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>; Mathias Milling <MAMI@DI.DK>; Jeppe Nørregaard Krusager <JENK@DI.DK>
Subject: Sagsnr. 2026/007092: Fælles svar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Se venligst vedhæftede fælles høringssvar fra DI Droner, Dansk Luftfart og DI Forsvar og Sikkerhed på høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Med venlig hilsen

Patrick Alexander Liebgott
Sekretariatschef
DI Droner – en del af Dansk Industri

+4533773218
+4526473085 (Mobil)
pali@di.dk
transport.di.dk

DI DRONER
En del af DI

DI Transport

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i **DI's Privatlivspolitik**

Fælles høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af forsvarsloven, lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

DI Droner, Dansk Luftfart og DI Forsvar og Sikkerhed takker for muligheden for at afgive bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Langt størstedelen af droneflyvninger i Danmark gennemføres lovligt og samfundsgavnligt af virksomheder, myndigheder og øvrige professionelle operatører. Droner anvendes blandt andet til inspektion af kritisk infrastruktur, beredskabsopgaver, opmåling, landbrug, energi, byggeri og øvrige erhvervsaktiviteter.

Samtidig anerkender vi behovet for at styrke Danmarks evne til at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer. Den sikkerhedspolitiske udvikling understreger betydningen af, at Forsvaret råder over relevante teknologiske og operationelle værktøjer til at kunne håndtere trusler fra ikke-samarbejdsvillige droner, herunder i relation til kritisk infrastruktur, militære installationer og samfundssikkerhed.

Vi støtter derfor lovforslagets overordnede formål.

Det er samtidig afgørende, at lovgivningen og den efterfølgende implementering understøtter en hurtig, sikker, konkurrencedygtig og teknologisk robust opbygning af den nationale kapacitet. Reguleringen bør give mulighed for løbende at integrere nye teknologier og løsninger, samtidig med at civile operatører, kritisk infrastruktur og øvrige lovlige frekvensbrugere beskyttes.

På den baggrund finder vi anledning til at pege på en række forhold, som efter vores vurdering bør adresseres nærmere.

Koordinering med den civile luftfartssektor

Lovforslaget indebærer, at Forsvaret får nye og vidtgående muligheder for at etablere sensorer og anvende udstyr til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer.

Vi finder det vigtigt, at sådanne aktiviteter sker i tæt koordinering med de eksisterende civile luftfartsaktører, herunder Naviair og relevante luftfartsmyndigheder.

Naviair har i dag en central rolle i forvaltningen af dansk luftrum, herunder lufttrafiktjeneste, overvågningsinfrastruktur, UTM (Unmanned Aircraft Traffic Management) og øvrige systemer til

H. C. Andersens Boulevard 18
1553 København V
Danmark

sikker afvikling af lufttrafik. Efter vores opfattelse bør det sikres, at nye militære systemer etableres på en måde, der understøtter et fælles situationsbillede og ikke skaber unødige parallelle strukturer eller uklarhed om ansvar og koordinering. Det bemærkes i den forbindelse, at Naviair – som led i arbejdet med den nationale dronestrategi – er ved at etablere en national digital droneplatform til håndtering af droneoperationer.

Vi anbefaler derfor, at lovforslaget eller de efterfølgende administrative procedurer tydeliggør krav til koordinering mellem Forsvaret, Naviair og relevante luftfartsmyndigheder, og at Forsvarets systemer og de civile systemer samtænkes, sådan at der skabes mulighed for at sammenholde oplysninger om anmeldte og godkendte droneoperationer med Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer, så der nemt og hurtigt kan skelnes mellem lovlige, anmeldte droneflyvninger og ikke-samarbejdsvillige droner.

DI Droner, Dansk Luftfart og DI Forsvar og Sikkerhed bemærker desuden, at der med lovforslaget gives udtrykkelig hjemmel til en udvidet opgave bestående i generelt at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer til søs og i luften, uanset om adfærden udgør suverænitetskrænkelse eller på anden vis er ulovlig. Det fremgår af lovforslaget, at der ikke er hjemmel hertil efter gældende ret. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke kan udelukkes, at der utilsigtet kan blive filmet på privat ejendom. Lovforslaget forholder sig derimod ikke til, i hvilket omfang detektionen af ubemandede fartøjer forudsætter eller medfører indledende detektion mv. af bemandede fartøjer.

For at en sensor kan konstatere, om et fartøj er ubemandet, skal sensoren først detektere, at der er et fartøj og derefter identificere, analysere og evt. spore det. Det vil sige, at opgaven med at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer vil indebære, at både bemandede og ubemandede fartøjer kan blive detekteret og identificeret. Det gælder, uanset om tilvejebragt data og eller hidrørende fra bemandede fartøjer måtte eller ikke måtte blive præsenteret, om det evt. efter en kort teknisk periode måtte blive slettet, og om detektionen, efter konstatering af at et fartøj er bemandet, efter et givent tidsrum vil blive bragt til standsning.

I lyset af, at der ikke i gældende ret er hjemmel til at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer, bør det overvejes, om der er – eller i modsat fald bør skabes – hjemmel til at detektere, identificere og evt. spore bemandede fartøjer som en nødvendig om end utilsigtet del af opgaven.

Beskyttelse mod elektromagnetiske forstyrrelser i luftfarten

Lovforslaget lægger op til, at Forsvaret under visse omstændigheder kan anvende udstyr, som kan medføre elektromagnetiske påvirkninger af andre radioanvendelser.

Dansk Luftfart og DI Droner anerkender, at hensynet til national sikkerhed i konkrete situationer kan nødvendiggøre anvendelse af tekniske løsninger, som påvirker andre frekvensbrugere. Det er imidlertid vigtigt, at der etableres procedurer, som begrænser påvirkningen af civile luftfartsaktører og andre lovlige frekvensbrugere mest muligt, når den operative situation tillader det. Derudover finder vi det afgørende, at luftfartssikkerheden ikke kompromitteres, hverken for bemandet luftfart eller for flyvende droner.

En juridisk undtagelse fra frekvensloven og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold ophæver ikke de tekniske og operationelle risici ved elektromagnetiske forstyrrelser. Forstyrrelser af radioforbindelser, navigationssignaler eller andre kommunikationssystemer kan selv ved kort varighed have væsentlige sikkerhedsmæssige konsekvenser for både erhvervsluftfart, almenflyvning og droneoperationer. Det gælder også påvirkning af kritisk infrastruktur, telekommunikation, radiokommunikation, sensorer, navigations- og målesystemer samt andet elektronisk og radiobaseret udstyr.

Der bør derfor etableres klare procedurer for:

- Forudgående koordinering med relevante lufttrafiktjenester.
- Risikovurdering af potentielle påvirkninger af luftfartens kommunikations- og navigationssystemer samt øvrig kritisk infrastruktur.
- Hurtig informationsudveksling ved planlagte aktiviteter med risiko for frekvensmæssige påvirkninger.
- Test, validering og løbende overvågning af elektromagnetisk sameksistens.
- Dokumentation og årsagsanalyse ved driftsforstyrrelser, herunder mulighed for uafhængig teknisk verifikation.
- Håndtering og systematisk erfaringsopsamling ved hændelser, hvor uforudsete forstyrrelser opstår.

Dette gælder særligt i områder, hvor militære aktiviteter foregår i tæt nærhed af civile lufthavne eller anden luftfartsinfrastruktur.

Klare rammer for private leverandørers deltagelse

Lovforslaget undtager Forsvarets aktiviteter fra frekvensloven og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold. Det fremgår imidlertid ikke tilstrækkeligt klart, om undtagelserne også omfatter aktiviteter, som private leverandører, forskningsinstitutioner og andre samarbejdspartnere udfører på Forsvarets vegne.

Private aktører vil i praksis kunne få en central rolle i udvikling, installation, integration, test, demonstration, uddannelse, drift og vedligeholdelse af detektionsudstyr. Uklare rammer kan forsinke afprøvning og implementering af nye løsninger.

Vi anbefaler derfor, at det præciseres i loven eller lovbemærkningerne, at Forsvarets aktiviteter også kan omfatte forsøg, afprøvning, demonstration, integration, uddannelse, drift og vedligeholdelse, som efter aftale med Forsvaret udføres af private leverandører, forskningsinstitutioner eller andre samarbejdspartnere på Forsvarets vegne og under Forsvarets instruktion og kontrol.

Modulær og leverandøruafhængig arkitektur

Trusselsbilledet og teknologien på droneområdet udvikler sig hurtigt. Implementeringen bør derfor ikke fastlåses til enkelte teknologier eller leverandører.

Vi anbefaler, at det kommende kommando- og kontrolsystem og det samlede situationsbillede så vidt muligt baseres på en modulær, skalerbar og leverandøruafhængig arkitektur med fælles, dokumenterede grænseflader mellem sensorer, datafusion og kommando- og kontrolsystemer (under hensyntagen til relevante sikkerhedskrav) med henblik på at:

- gøre det lettere løbende at integrere nye radarer, RF-sensorer, optiske og akustiske sensorer samt softwarebaserede klassifikationssystemer,
- styrke konkurrencen og give flere kvalificerede virksomheder mulighed for at bidrage,
- reducere risikoen for uhensigtsmæssig leverandørafhængighed,
- understøtte hurtigere teknologisk fornyelse og skalering.

Adgang til data til udvikling, test og validering

Det kommende situationsbillede og de data, der indgår heri, kan få væsentlig betydning for udvikling, integration, test, validering og vedligeholdelse af nye detektionskapaciteter.

Vi anbefaler, at der etableres et klart grundlag for, at Forsvaret kan give godkendte leverandører og forskningsinstitutioner adgang til anonymiserede, ikke-personhenførbare og sikkerhedsmæssigt frigivne data, når det er nødvendigt for udvikling, integration, test, validering eller vedligeholdelse. Adgangen bør være underlagt klare krav om fortrolighed, cybersikkerhed, adgangskontrol, formålsbegrænsning samt beskyttelse af klassificerede oplysninger.

Retssikkerhed, proportionalitet og gennemsigtighed

Lovforslaget giver Forsvaret adgang til at indsamle betydelige mængder data om aktiviteter i luftrummet.

Vi har forståelse for nødvendigheden heraf, men finder det vigtigt, at anvendelsen af disse beføjelser ledsages af klare rammer for databehandling, adgang til oplysninger og myndighedssamarbejde.

Det bør efter vores opfattelse tydeliggøres:

- Hvordan indsamlede oplysninger kan deles med andre myndigheder.
- Hvilke kriterier der gælder for opbevaring og sletning af data.
- Hvordan proportionalitetsprincippet sikres i praksis.
- Hvordan erhvervsmæssige operatører og ejere af relevante installationer orienteres, når det er muligt og hensigtsmæssigt.

Beskyttelse af forretningshemmeligheder og immaterielle rettigheder

Forsvarsministeriet bør overveje, hvorledes en sådan automatiseret videregivelse af data til tredjemand harmonerer med evt. kontraktuelle forpligtelser og begrænsninger, som Forsvaret og andre ejere af sensorer mv. måtte være underlagt over for deres leverandører af de pågældende sensorer.

Detektionsdata kan indeholde eller indirekte afsløre oplysninger om leverandørernes systemarkitektur, algoritmer, ydeevne, tekniske knowhow og andre forretningshemmeligheder. Et påbud rettet mod en ejer eller operatør kan desuden nødvendiggøre ændringer i systemer, der er udviklet eller drives af en bagvedliggende teknologileverandør.

Det bør derfor præciseres, hvilke data der kan kræves udleveret og til hvilke formål, hvordan leverandører inddrages ved nødvendige systemændringer, og hvilke beskyttelsesforanstaltninger der gælder ved videregivelse til danske og udenlandske myndigheder. Et påbud om datadeling bør ikke medføre overdragelse af immaterielle rettigheder eller teknisk knowhow ud over, hvad der er nødvendigt for myndighedernes opgavevaretagelse.

Omkostningsrefusion ved datadeling

Lovforslaget angiver, at Forsvaret refunderer udgifter forbundet med adgang til ejendom, opsætning og vedligeholdelse af udstyr samt påbud om datadeling. Refusionsordningen bør være tydelig, dækkende og forudsigelig.

Det bør præciseres, at refusionen omfatter rimelige og dokumenterede meromkostninger til blandt andet systemintegration, dataforbindelser, softwaretilpasning, cybersikkerhed, adgangskontrol, administration og løbende drift. Der bør samtidig etableres en enkel proces for forhåndsgodkendelse, dokumentation, betaling og håndtering af uforudsete omkostninger.

Erstatning ved fejl eller følgeskader
Dansk Luftfart og DI Droner finder anledning til at rejse spørgsmålet om erstatning til lovlige operatører.

Lovforslaget indebærer, at Forsvaret kan anvende tekniske virkemidler, som potentielt kan medføre nedtagning af droner eller elektromagnetiske påvirkninger af udstyr. Dette kan i visse tilfælde medføre tab eller skader for tredjemand.

Der bør derfor skabes klarhed om retsstillingen for ejere og operatører af lovlige civile droner, herunder:

- Hvis en drone fejlagtigt identificeres som en trussel og nedtages.
- Hvis en drone beskadiges som følge af Forsvarets modforanstaltninger.
- Hvis elektromagnetiske påvirkninger medfører skade på droner, sensorer, kommunikationssystemer eller andet tilknyttet udstyr.
- Hvis en lovligt gennemført eller planlagt operation må afbrydes eller aflyses med dokumenterbart økonomisk tab til følge.

Det bør efter vores opfattelse fremgå tydeligt af lovgrundlaget eller de tilhørende bemærkninger, hvilke muligheder der eksisterer for erstatning eller kompensation i sådanne situationer. Det bemærkes, at der i forbindelse med lukningen af luftrummet for droner i september 2025 ikke blev tilbudt erstatning til de lovlige droneoperatører, som blev ramt af lukningen, med betydelige tab for de implicerede operatører til følge.

En klar og forudsigelig erstatningsordning vil bidrage til at skabe den nødvendige balance mellem hensynet til national sikkerhed og hensynet til de virksomheder, som investerer betydelige ressourcer i lovlige droneoperationer.

Samspil med private sikkerhedsaktører

Inden for både droneområdet og beskyttelsen af kritisk infrastruktur er der allerede etableret betydelige investeringer i private detektions- og C-UAS-systemer.

Vi anbefaler, at Forsvarsministeriet i det videre arbejde overvejer, hvordan samspillet mellem Forsvarets systemer og eksisterende private løsninger kan organiseres mest hensigtsmæssigt.

En tydelig rollefordeling og forventningsafstemning vil kunne bidrage til både øget effektivitet og højere retssikkerhed for de berørte virksomheder.

Hurtigere anvendelse af operativt dokumenteret teknologi
Ved test og anskaffelse bør der kunne tages hensyn til dokumentation fra operativ anvendelse hos allierede og nære partnerlande, herunder Ukraine. Teknologi, der er dokumenteret under reelle operationelle forhold, bør kunne indgå i en hurtigere dansk test- og evalueringsproces, uden at der lempes på danske krav til sikkerhed, interoperabilitet og myndighedsgodkendelse.

Afslutning

DI Droner og Dansk Luftfart støtter ambitionen om at styrke Danmarks evne til at håndtere trusler fra ikke-samarbejdsvillige droner.

Vi anbefaler samtidig, at lovforslaget suppleres med tydeligere bestemmelser eller administrative procedurer vedrørende koordinering med civil luftfart, beskyttelse mod elektromagnetiske forstyrrelser samt samspil med eksisterende civile og private aktører.

Herudover bør implementeringen give klare rammer for private leverandørers deltagelse, understøtte en modulær og leverandøruafhængig arkitektur, muliggøre sikker adgang til relevante data, beskytte forretningshemmeligheder og immaterielle rettigheder samt sikre dækkende omkostningsrefusion.

Disse præciseringer vil bidrage til en hurtigere, mere konkurrencedygtig og teknologisk robust opbygning af den nationale kapacitet, samtidig med at Forsvarets nødvendige operative handlemuligheder fastholdes.

Vi står naturligvis til rådighed for en nærmere dialog om de rejste forhold.

From: Hakop Muradian <ham@danskeadvokater.dk>
Sent: 24-09-2026 11:31:59 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Sagsnummer: 2026/007092 Danske Advokaters høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold
Categories: Justine

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Caroline Eilert Bjørkholm, kære FMN

Vedhæftet finder I Danske Advokaters høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Med venlig hilsen

Hakop Muradian
Juridisk konsulent
Danske Advokater

Dir. tlf.: 30 21 40 27
ham@danskeadvokater.dk
Vesterbrogade 32 ,1620 København V

danskeadvokater.dk | Besøg vores hjemmeside

Databeskyttelsespolitik

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sendt til:
fmn@fmn.dk
cei@fmn.dk
Ang. sagsnummer 2026/007092

24. september 2026

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med fagudvalget for fast ejendom.

Overordnede bemærkninger

Danske Advokater anerkender behovet for et styrket og effektivt værn mod trusler fra ubemandede fartøjer.

Den foreslåede § 15 b indebærer imidlertid vidtgående indgreb i private grundejeres rådighed over fast ejendom. Det bør derfor sikres direkte i lovteksten, at indgrebene er nødvendige, proportionale, tidsmæssigt afgrænsede og undergivet betryggende processuelle garantier.

Generelle bemærkninger

Ejendomsret og ekspropriation

Påbud efter § 15 b, stk. 3, kan efter bemærkningerne indebære montering af udstyr på tage og vægge, etablering af kabler, tilslutning til strømforsyning, indhegning samt løbende fysisk adgang for Forsvaret. Der er dermed risiko for både varige rådighedsindskrænkninger, driftsulemper og værdiforringelse, navnlig for ejendomme med udlejning til erhverv, erhvervsdrift eller særlige sikkerheds- og adgangskrav.

Grundlovens § 73 kræver lovhjemmel, almenvellets nødvendighed og fuldstændig erstatning, hvis et indgreb har ekspropriativ karakter. Lovforslaget anerkender, at der kan foreligge ekspropriation efter en konkret vurdering, men henviser ejeren til at rejse et erstatningskrav ved domstolene ved uenighed. Det giver ikke i sig selv tilstrækkelig forudberegnelighed om, hvornår og hvordan tab dækkes.

Danske Advokater anbefaler, at lovforslaget suppleres med en klar erstatnings- og procesordning, og af hensyn til de grundejere der berøres, også uden omkostninger for vedkommende grundejer. Den bør

omfatte en uafhængig, administrativ prøvelse af nødvendighed, placering, indgrebets omfang og erstatning, før påbuddet gennemføres, medmindre konkrete operative forhold undtagelsesvis nødvendiggør andet. Ordningen bør også regulere reetablering, varighed, adgangsforhold, tinglysning af varige rådighedsindskrænkninger og kompensation til andre rettighedshavere, herunder lejere og panthavere, hvor deres retsstilling berøres. Der bør være adgang til domstolsprøvelse efter udnyttelse af den administrative klageproces.

Kompensation og økonomiske følger

Den foreslåede § 15 b, stk. 5, og bemærkningerne vedrører refusion af udgifter, der er direkte knyttet til adgangen eller dataafgivelsen. Bemærkningerne udelukker derimod blandt andet forholdsmæssige udgifter til husleje og ejendomsskat. Denne afgrænsning kan efterlade ejeren med et reelt, men ikke dækket tab, eksempelvis ved areal- eller driftsbegrænsninger, tomgang, mistede lejeindtægter, forsikringsudgifter, finansieringsmæssige konsekvenser, sikkerhedstiltag eller værdiforringelse.

Danske Advokater anbefaler derfor, at lovteksten fastslår, at Forsvaret skal holde ejeren og berørte rettighedshavere skadesløse for dokumenterede, nødvendige og rimelige økonomiske tab, som er en følge af påbuddet. Ejeren bør ikke være afhængig af, at udgifter godkendes eller aftales på forhånd, når udgiften er en nødvendig følge af et myndighedspåbud.

Afgrænsning og beskyttelse af civile ejendomme

Lovforslaget undtager en række ejendomme, men vil give mulighed for at opsætte udstyr på erhvervsejendomme. Forbuddet mod opsætning på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem og tilsvarende ejendomme er væsentligt. Begreberne »umiddelbar nærhed« og »tilsvarende ejendomme« er dog ikke tilstrækkeligt objektivt afgrænsede i lovteksten, ligesom der er behov for at få medtaget hoteller og ejendomme med publikumsorienterede funktioner så som biografer, teatre og lignende, hvor mange mennesker opholder sig – et angreb eller sabotage på et større spillested eller teater eller hotel, hvor mange mennesker opholder sig, bør være undtaget.

Der bør derfor ske genovervejelse af disse definitioner og grænseflader mellem de typer af ejendomme, der er omfattet henholdsvis undtaget, og hvor det afgørende må være, at eventuel personskade skal minimeres, og hvorfor beboelsesejendomme og ejendomme der anvendes af mange mennesker, bør være undtaget.

Forslaget efterlader en betydelig retlig og faktisk usikkerhed for ejere af blandt andet hoteller, feriecentre, butikscentre, kontorejendomme, kultur- og idrætsfaciliteter samt ejendomme med mange daglige brugere, herunder indkøbscentre.

Lovbemærkningerne anerkender, at udstyret i en væbnet konflikt kan risikere at blive klassificeret som et legitimt militært mål, og at der også i fredstid kan være risiko for sabotage. Den risiko kan få betydning for ejendommens anvendelse, forsikring, sikkerhedsforanstaltninger og markedsværdi samt ikke mindst reducerede salgsværdi (køberfrygt) og reduceret udlejningspotentiale (frygt for at bo i ejendom der risikerer at blive mål for angreb eller sabotage).

Der bør derfor indføres en konkret, skriftlig risikovurdering som en betingelse for hvert påbud, krav om høring af ejer og relevante brugere samt en begrundet vurdering af, hvorfor alternative offentlige eller mindre udsatte placeringer ikke er tilstrækkelige. I så fald et påbud meddeles, må et ved syn og skøn

dokumenteret tab alene foranlediget af værditab på ejendommen begrundet i psykologiske forhold – altså køberens eller lejerens individuelle frygt kunne kræves erstattet.

Det kan ikke udelukkes, at værdien af en ejerlejlighedsejendom falder, eller at mulighederne for udlejning forringes, allerede som følge af, at ejendommen udpeges som en ejendom, der kan blive berørt i tilfælde af væbnet konflikt eller sabotage.

Det bør derfor præciseres i bemærkningerne, at sådanne tab kan være erstatningsberettigede for den grundejer, der modtager et påbud, hvis tabet konkret kan dokumenteres ved sædvanligt syn og skøn.

Processuelle garantier og sanktioner

Det bør fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at et påbud skal være skriftligt og indeholde en præcis angivelse af udstyrstype, fysisk placering, areal, adgangsret, tekniske installationer, forventet varighed, vedligeholdelsesfrekvens, sikkerhedsforanstaltninger, reetablering og erstatningsspørgsmål. Ejeren bør have adgang til kontradiktion, partsrepræsentation og en effektiv, hurtig administrativ prøvelse samt adgang til domstolsprøvelse.

Lovforslagets forudsætning om frivillige aftaler og mindre indgribende alternativer bør ophøjes fra bemærkninger til en udtrykkelig lovbetingelse.

Der foreslås bødestraf og ved forsæt eller grov uagtsomhed fængsel i indtil to år for manglende efterlevelse, forstyrrelse eller fjernelse af udstyr. Straffebestemmelsen bør afgrænses skarpere, herunder ved en klar undtagelse for godtroende, sædvanlig råden over ejendommen og for situationer, hvor ejeren af sikkerheds- eller driftsmæssige grunde ikke kan efterkomme et påbud som anvist.

Afsluttende bemærkninger

Danske Advokater anbefaler, at lovforslaget justeres, før det fremsættes.

Den foreslåede adgang til at påbyde enhver grundejer rådighedsindskrænkninger til fordel for et landsdækkende sikkerhedssystem bør ledsages af præcise materielle betingelser, en uafhængig prøvelsesordning, fuld og forudsigelig kompensation samt en klarere beskyttelse af civile ejendomme og deres brugere. Sådanne justeringer vil understøtte, at den nødvendige samfundsmæssige beskyttelse mod dronetrusler gennemføres under behørig respekt for ejendomsretten og almindelige retssikkerhedsgarantier.

Danske Advokater står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Hakop Muradian
Juridisk konsulent
Danske Advokater

Kristian Strandberg Dreyer
Advokat
Formand for fagudvalget for fast ejendom

From: Asbjørn Thranov <ast@danishshipping.dk>
Sent: 07-09-2026 12:21:48 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>; Jacob K. Clasen <JC@danishshipping.dk>
Subject: Danske Rederiers høringssvar til lovforslag om Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede (2026/007092)
Categories: Tina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Danske Rederier sender hermed høringssvar til ovenstående lovforslag.

Best regards
Asbjørn Thranov
Maritime Security Consultant
D: +45 81 77 55 66
E: ast@danishshipping.dk

DanskeRederier
Amaliegade 33
DK 1256 København K
Følg os på Facebook og LinkedIn

DanskeRederier

Høringssvar til Forslag til Lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

7. september 2026

Sagsnummer:
2026-00473

Danske Rederier hilser lovforslaget og den foreslåede hjemmel til, at Forsvaret kan foretage detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer til søs og i luften, velkommen. Det er rettidig omhu at styrke myndighedernes evne til at forebygge og håndtere trusler fra ubemandede fartøjer og til at etablere et samlet situationsbillede. Det maritime domæne er afgørende for Danmarks sikkerhed, forsyningssikkerhed og samfundsrobusthed, og en styrket detektionskapacitet bør derfor udvikles med et tydeligt maritimt perspektiv.

Lovforslaget omfatter efter sin ordlyd kun opsætning af sensorer på fast ejendom. Da skibe ikke er fast ejendom, giver bestemmelsen ikke i sig selv hjemmel til at påbyde adgang til skibe med henblik på opsætning og vedligeholdelse af udstyr. Skibsfarten råder imidlertid over skibe, data, sensorer, operationelle kompetencer og tilstedeværelse i danske farvande, som kan bidrage til Danmarks maritime overvågning og situationsforståelse.

Danske Rederier opfordrer derfor Forsvarsministeriet til at overveje, hvordan eksisterende maritime kapaciteter kan indgå i løsningen af opgaven med detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer og dermed bidrage til at styrke Danmarks samlede beredskab. Et sådant samarbejde kan blandt andet omfatte sensorpakker på udvalgte skibe, data- og hændelsesrapportering, fælles træning og øvelser samt støttefunktioner ved hændelser i danske farvande. Samarbejdet bør bygge procedurer for informationsdeling samt rimelig dækning af de omkostninger og de operative konsekvenser, der følger af rederiernes bidrag. Det vil gøre det muligt at udnytte eksisterende civile kapaciteter gennem faste rammer om et frivilligt eller aftalebaseret offentlig-privat samarbejde med den maritime sektor.

Danske Rederier anbefaler desuden, at lovforslagets begrebsanvendelse koordineres med anden regulering af maritime ubemandede fartøjer. I nærværende lovforslag forstås »ubemandede fartøjer« som fartøjer, der opereres eller er beregnet til at operere autonomt eller blive fjernstyret uden en pilot ombord, hvad enten fartøjet opererer i luften, til søs eller under vand. I Erhvervsministeriets udkast om regulering af maritime ubemandede fartøjer forstås et »maritimt ubemandet fartøj« som ethvert maritimt fartøj, der opereres eller er konstrueret til at kunne operere uden en besætning om bord, enten ved fjernstyring eller ved helt eller delvist autonom drift.[1] Selvom definitionerne har forskellige formål og anvendelsesområder, bør det sikres, at der ikke opstår tvivl om, hvilke fartøjer der er omfattet af de respektive regelsæt. Særligt bør det afklares, om formuleringerne »beregnet til at operere« og

[1] Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om skibes besætning, lov om sikkerhed til søs, søloven og lov om sikkerhedsundersøgelse af ulykker til søs side 35

DanskeRederier

»konstrueret til at kunne operere« samt omtalen af »helt eller delvist autonom drift« er tilsigtet at have forskelligt indhold. Danske Rederier anbefaler derfor, at forholdet mellem definitionerne præciseres i bemærkningerne med henblik på at sikre en sammenhængende regulering og undgå fortolkningstvivl for udviklere og operatører af maritime ubemandede fartøjer.

Danske Rederier står til rådighed for at uddybe ovenstående og for en nærmere dialog med Forsvarsministeriet om, hvordan skibsfartens eksisterende kapaciteter kan indgå i et samlet situationsbillede og styrke Danmarks maritime sikkerhed, beredskab og totalforsvar.

Med venlig hilsen

Asbjørn Thranov

Konsulent
Maritim sikkerhed og beredskab
Tlf. 81 77 55 66

From: Carsten Vejergang Haugaard-Christensen <cvhc@danva.dk>
Sent: 23-09-2026 15:10:13 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Sagsnummer 2026/007092 - Høringssvar til forslag om ændring af lov om forsvarets formål....

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Att.: Caroline Eilert Bjørkholm

Vedhæftet er DANVAs høringssvar til *udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)*

Med venlig hilsen
Carsten Vejergang

Seniorkonsulent
M: +45 40 16 13 22
E: cvhc@danva.dk

DANVA

VANDHUSET | Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg |
KØBENHAVN | Vester Farimagsgade 1, 5. sal, 1606 København V |
Tlf. 7021 0055 | danva@danva.dk | www.danva.dk |

Forsvarsministeriet

fmn@fmn.dk, cei@fmn.dk

DATO: 23. september 2026
PROJEKTNR.: 3004
sv/HKA

Høring - lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, er blevet opmærksom på nærværende høring. Foreningen vil gerne argumentere for særlig opmærksomhed ved opsætning af overvågningsudstyr på kritiske enheder, der måtte være udpeget efter CER-direktivet. Denne opmærksomhed skal bl.a. bruges til at vurdere, om ejendomme tilhørende udpegede kritiske enheder, er det mest hensigtsmæssige sted for placeringen.

Der vil være behov for, at der sikres, at der er formelle regler i Vandsektorlovgivningen, der giver forsyningerne mulighed for ekstra tillæg til dækning af evt. ekstra omkostninger til modstandsdygtighedsforanstaltninger.

Uddybning

Som vi forstår lovforslaget, angår det forsvarets opgave med at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer (droner m.v.) i luften, på og under vandet og til at samle oplysningerne i et fælles situationsbillede.

Med afsæt i EU's CER-direktiv og Lov om kritiske enheders modstandsdygtighed fra 2025 er der blandt andet udpeget 150-200 kritiske enheder inden for vand- og spildevandssektoren. Disse enheder skal ligesom alle de øvrige udpegede enheder inden for andre sektorer lave en risiko- og sårbarhedsanalyse, som resulterer i hensigtsmæssige modstandsdygtighedsforanstaltninger.

DANVA vurderer, at det ikke kan udelukkes, at opsætning af det i loven omtalt overvågningsudstyr kan udføre et risikoelement (eksempelvis sabotage), hvis fjendtligt indstillede aktører får viden om placering af udstyret. Det vil sige, at forsyningerne skal vurdere på denne risiko – og dernæst vurdere på behovet for modstandsdygtighedsforanstaltninger, der skal finansieres af forbrugerne.

For at sikre at der er midler til en eventuel ekstra modstandsdygtighedsforanstaltning grundet forsvarets overvågningsudstyret, skal det sikres, at der i den økonomiske regulering af forsyningerne også gives mulighed for at få tillæg til dette – medmindre forsvaret

vil finansiere den ekstra omkostning for relevante udpegede kritiske enheder. DANVA vil således opfordre Forsvarsministeriet til at kontakte Miljøministeriet som sektormyndighed og Vandsektortilsynet som regulator for de økonomiske forhold i vandsektoren vedr. dette.

DANVA står gerne til rådighed for yderligere uddybning ved Carsten Vejergang på mail cvhc@danva.dk

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

Kopi: Miljøstyrelsen/Emil Skøtt Dalsgaard, emskd@mst.dk

From: Line Hedmann Jacobsen <LJA@datatilsynet.dk>
Sent: 22-09-2026 18:10:46 (UTC +02)
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Høringssvar vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Vedr. jeres sagsnr. 2026/007092 og Datatilsynets j.nr. 2026-11-0563.

Se vedlagte høringssvar fra Datatilsynet.

Justitsministeriet er Cc på denne e-mail til orientering om Datatilsynets svar.

Med venlig hilsen

Line Hedmann Jacobsen
Fuldmægtig, cand.jur.

lja@datatilsynet.dk
T 29 49 32 55

DATATILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

DATATILSYNET

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sendt til fmn@fmn.dk
Sendt i kopi til cei@fmn.dk og jm@jm.dk

22. september 2026

J.nr. 2026-11-0563
Dok.nr. 931278
Sagsbehandler
Line Hedmann Jacobsen

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Høring over udkast til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

1. Ved brev af 28. august 2026 har Forsvarsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til udkast til ovennævnte lovforslag.

Der henvises til Forsvarsministeriets sagsnummer 2026/007092.

2. Datatilsynet har noteret sig, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i udkastets § 1, nr. 2, potentielt vil ske behandling af personoplysninger, f.eks. i forbindelse med en indsamling af personoplysninger og videregivelse af personoplysninger til politiet, samt at der vil kunne blive behandlet personoplysninger af forskellig karakter, herunder almindelige personoplysninger, følsomme personoplysninger samt oplysninger om strafbare forhold.

Datatilsynet har også noteret sig, at de foreslåede ændringer, hvorefter der vil kunne ske behandling af personoplysninger, udgør et supplerende retsgrundlag i forhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, som fastsættes inden for det nationale råderum i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2-3.

Datatilsynet forudsætter, at de databeskyttelsesretlige regler iagttages i forbindelse med enhver behandling af personoplysninger foranlediget af de påtænkte lovændringer.

Datatilsynet skal særligt henlede opmærksomheden på de generelle principper for databeskyttelse i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder særligt princippet om dataminimering, jf. forordningens artikel 5, stk. 1, litra c. Det følger af den nævnte bestemmelse, at personoplysninger, som behandles, skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles. Bestemmelsen ses ikke omtalt i lovforslagets forarbejder, og da opmærksomhed på dataminimeringsprincippet forekommer særligt relevant i forbindelse med det foreliggende udkast, kan det overvejes, om der bør tilføjes et afsnit herom i lovbemærkningerne, eller om det på anden måde kan sikres, at dataminimeringsprincippet – og andre almindelige databeskyttelsesretlige principper – overholdes ved lovens administration.

Henset til at der med lovforslaget potentielt vil blive behandlet oplysninger om strafbare forhold, skal Datatilsynet endvidere henlede opmærksomheden på, at oplysninger om strafbare

forhold er fortrolige oplysninger, som er en særlig kategori af personoplysninger, hvor særlige beskyttelsesbehov kan have betydning for anvendelsen af databeskyttelsesreglerne, herunder reglerne om behandlingssikkerhed. Oplysningerne skal derfor behandles med særlig opmærksomhed.

3. Hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål, er Forsvarsministeriet velkommen til at kontakte undertegnede på telefon 29 49 32 55 eller e-mail lja@datatilsynet.dk.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriet til orientering.

Med venlig hilsen

Line Hedmann Jacobsen

From: Anders Varberg Lumholdt <ANVL@domstolsstyrelsen.dk>
Sent: 29-09-2026 17:52:01 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Forsvarsministeriet
Att. Caroline Eilert Bjørkholm

Jeres sagsnummer 2026/007092

Vi beklager det sene svar.

Se venligst vedhæftede høringssvar.

Vi kan supplerende oplyse på baggrund af Forsvarsministeriets mail af 25. september 2026, at lovforslaget vil medføre 0-5 ekstra bødesager årligt ved domstolene.
Vi vurderer på den baggrund, at de økonomiske konsekvenser vil således være meget begrænsede og vil kunne håndteres inden for domstolenes eksisterende økonomiske rammer.

Venlig hilsen

Anders Varberg Lumholdt
Fuldmægtig
Anvl@domstolsstyrelsen.dk
Direkte telefon: +45 30 31 47 55

Domstolsstyrelsen
Center for Forretning og Udvikling, Jura og Forretning
Amagerfælledvej 56
2300 København S
Tlf.: +45 70 10 33 22
E-mail: post@domstolsstyrelsen.dk
www.domstol.dk

Fra: Forsvarsministeriet <fmn@fmn.dk>
Sendt: 28. august 2026 15:13
Til: FMN <fmn@fmn.dk>
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Se venligst vedhæftede dokumenter.

FORSVARSMINISTERIET
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K
Telefon + 45 72 81 00 00
Fax + 45 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
DNK – 1060 København K
Sendt via mail til fmn@fmn.dk og cei@fmn.dk

29. september 2026

Dok. nr.: 26/24445-11

Sagsbehandler:
Anders Varberg Lumholdt
Mail.:
ANVL@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Forsvarsministeriet har ved mail af 28. august 2026 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Udkastet giver ikke Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Anders Varberg Lumholdt

From: Martine Maj Ravn <mmr@ejd.dk>
Sent: 25-09-2026 11:37:54 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Høringssvar til sagsnummer 2026/007092.
Categories: Tino

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Forsvarsministerium

Hermed fremsendes høringssvar til sagsnummer 2026/007092.

EjendomDanmark var ikke medtaget i den oprindelige høringsliste, men ønsker at indgive svar til ministeriets lov om ændring af lov om for svarets formål, opgaver og organisation mv.

Rigtig god weekend, når I kommer dertil.

Venlig hilsen

Martine Maj Ravn
Seniorkonsulent

T: 30 20 56 18
E: mmr@ejd.dk

EJENDOM DANMARK
- Rammer for livet

EjendomDanmark | Vester Farimagsgade 41 | 1606 København V | ejd.dk | E: info@ejd.dk | T: 33 12 03 30 | CVR 10 39 02 14

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sagsnr. 2026/007092

25-09-2026

Direktør for Politik, Kommunikation og Analyse
Peter James Stark
+45 6122 3842

Bemærkninger til Lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

EjendomDanmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til Forsvarsministeriets høring.

EjendomDanmark anerkender behovet for at styrke samfundets beskyttelse mod de sikkerhedsrisici, som ubemandede fartøjer kan udgøre. Den aktuelle sikkerhedspolitiske situation stiller nye krav til både myndigheder, virksomheder og ejendomsejere, og ejendomsbranchen ønsker naturligvis at bidrage til at understøtte samfundets sikkerhed.

Samtidig er det væsentligt, at nye beføjelser og sikkerhedsforanstaltninger udformes med blik for de konsekvenser, de kan have for private ejendomme og de mennesker, der opholder sig i dem. Mange private ejendomme, herunder butikscentre, detailbutikker, kontorejendomme og øvrige erhvervsejendomme, samler dagligt et stort antal mennesker. EjendomDanmark finder derfor, at hensynet til civile og private ejendomme bør fremgå tydeligt af de vurderinger, der ligger til grund for anvendelsen af de foreslåede beføjelser.

Vi ønsker samtidig at blive inddraget i ministeriets fremtidige arbejde på området. EjendomDanmark var ikke blandt de oprindelige høringsparter, men lovforslaget kan få betydning for vores medlemmer. Det er derfor vigtigt for ejendomsbranchen, at der udarbejdes lovgivning, som tager højde for branchens konkrete vilkår og praktiske forudsætninger, også selvom forslaget er udtryk for en bred bemyndigelse til Forsvaret.

Behov for dialog med ejendomsejerne

EjendomDanmark ønsker at understrege, at samfundets sikkerhed er et væsentligt anliggende for alle. Høringen giver imidlertid anledning til spørgsmål om de praktiske og økonomiske konsekvenser af de foreslåede ordninger.

Det fremgår af lovudkastet, at etablering af udstyr ikke forventes at medføre udgifter for ejendomsejerne. Der kan dog opstå afledte problemstillinger, som ikke er nærmere belyst. Det gælder f.eks spørgsmålet om anvendelse af eksisterende forsyningsforhold, herunder strømforsyning, og hvordan sådanne forhold skal håndteres og afregnes.

Derudover rejser forslaget spørgsmål om den praktiske drift og administration af de berørte ejendomme. Hvis installationerne af sikkerhedsmæssige årsager skal holdes fortrolige, kan det vanskeliggøre helt almindelige driftsmæssige forhold, herunder vedligeholdelse, forsyningsaftaler eller ændringer i lejemål.

EjendomDanmark er interesseret i, at der udarbejdes lovgivning, som tager højde for den praktiske virkelighed, som ejendomsejere og administratorer opererer under. På den baggrund vil vi opfordre til en tæt dialog med de berørte ejendomsejere og administratorer.

Mange af EjendomDanmarks medlemmer ejer og driver ejendomme, hvor et stort antal mennesker opholder sig dagligt. Der er derfor generelt forståelse for behovet for sikkerhedsforanstaltninger, der understøtter den kollektive sikkerhed. Netop derfor finder vi det vigtigt, at implementeringen sker i dialog med de berørte parter i det omfang, det er foreneligt med Forsvarets operative hensyn.

Proportionalitet og hensynet til den private ejendomsret
Indgreb i den private ejendomsret, herunder i yderste konsekvens ekspropriation, er et væsentligt spørgsmål for ejendomsbranchen. EjendomDanmarks medlemmer har forståelse for, at den aktuelle sikkerhedssituation kan nødvendiggøre særlige tiltag, men det understreger samtidig behovet for dialog om de forholdsregler, risikovurderinger og konsekvenser, som de enkelte ejendomsejere forventes at håndtere.

Placering af sikkerheds- eller overvågningsudstyr kan i visse tilfælde få betydning for erhvervslejere. Nogle virksomheder kan opleve sådanne installationer som uforenelige med deres aktiviteter, hvilket i sidste ende kan føre til opsigelse af lejemål og øget tomgang. Tilsvarende kan ejendomsejere opleve vanskeligheder ved at tiltrække eller fastholde erhvervskunder.

Hvis ejendomme eller områder udpeges som strategisk relevante for Forsvaret, kan det desuden medføre afledte konsekvenser. Visse virksomheder vil kunne være tilbageholdende med at etablere sig i bygninger, hvor der er placeret sikkerhedsrelateret udstyr, særligt hvis deres aktiviteter omfatter fortrolige oplysninger, rådgivningsvirksomhed eller anden følsom forretningsaktivitet. Derudover kan sådanne forhold få betydning for ejendommenes forsikringsforhold, forsikringspræmier og i sidste ende påvirke ejendommens værdi.

Lovudkastet anfører, at Forsvaret ikke vil kunne placere udstyr på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem eller andre tilsvarende ejendomme. EjendomDanmark finder det relevant at få belyst, hvordan denne vurdering skal foretages i praksis. Begrebet "umiddelbar nærhed" giver anledning til fortolkningsspørgsmål og kan skabe usikkerhed om afgrænsningen af bestemmelsen.

Selvom lovforslaget har til formål at give Forsvaret de nødvendige beføjelser, bør det samtidig tilstræbes, at centrale begreber og afgrænsninger beskrives så klart som muligt for at reducere behovet for efterfølgende fortolkning og usikkerhed blandt de berørte parter.

EjendomDanmark håber, at disse bemærkninger kan bidrage til Forsvarsministeriets videre arbejde med lovforslaget. Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af vores synspunkter og for en fortsat dialog om områdets udvikling.

Med venlig hilsen

Peter James Stark
Direktør for Politik, Kommunikation og Analyse
EjendomDanmark

From: Myndighed <Myndighed@energinet.dk>
Sent: 25-09-2026 11:45:47 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>; Myndighed <Myndighed@energinet.dk>
Subject: Høringssvar - forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, sagsnummer 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Energinet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til lov om ændring af lov om Forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser samt lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer), sagsnummer 2026/007092.

Energinet har gennemgået lovudkastet og støtter de foreslåede ændringer, herunder styrkelsen af Forsvarets muligheder for at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer.

Som ejer og operatør af kritisk energiinfrastruktur finder Energinet det særligt relevant, at lovforslaget adresserer de elektromagnetiske forhold forbundet med anvendelsen af det pågældende udstyr. Det er væsentligt, at etablering og drift af systemer til detektion, identifikation og sporing sker under hensyntagen til eksisterende samfundskritisk infrastruktur, herunder elforsynings- og gasanlæg, således at risikoen for elektromagnetiske påvirkninger af energiforsyningen ikke vil forekomme. Energinet ser derfor positivt på, at der i lovforslaget skabes et tydeligere grundlag for håndteringen af disse forhold.

Energinet ser frem til at indgå i yderligere dialog vedr. udviklinger på droneområdet, herunder inden for Forsvarets område.

Venlig hilsen

Sisse Guldager Larsen
Juridisk seniorkonsulent
Regulatoriske Forhold
Mobil: +4523338877
SGL@energinet.dk

ENERGINET

Koncern
Tonne Kjærsvej 65
7000 Fredericia
+4570102244
www.energinet.dk

Læs hvordan vi behandler dine persondata

From: Omar Fodeh <omfo@geoforum.dk>
Sent: 25-09-2026 11:20:37 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>; Christian Holmegaard Mossing (CMOS) <CMOS@NIRAS.DK>; Jesper Høi Skovdal <jes@geoforum.dk>
Subject: Vedrørende høring 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Vedhæftet finder I høringssvar fra Geoforum vedr. høringen om udkast til ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.a., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Med venlig hilsen

Omar Fodeh
Strategikonsulent

Geoforum Danmark
Kalvebod Brygge 31
1560 København V

tlf.: +45 3318 5514
mobil: +45 2364 4495

omfo@geoforum.dk
www.geoforum.dk

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K
J.nr. 2026/007092

Geoforum Danmark
J.nr. Geoforum-40-00081
Ref. OMFO/JES
Den 25. september 2026

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Geoforums Droneudvalg har på vegne af Geoforum gennemlæst udkastet, som vi hermed sender et høringssvar til. Vi vil sætte pris på at komme på høringslisten ved lignende høringer fremadrettet, da en del af vores medlemmer i vidt omfang anvender droner professionelt og dermed besidder relevant viden og praktiske erfaringer.

Geoforum anerkender behovet for at styrke myndighedernes evne til at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer. Den aktuelle sikkerhedspolitiske situation, udviklingen i dronekapaciteter samt de stigende hybride trusler understreger behovet for et styrket nationalt situationsbillede og en mere sammenhængende myndighedsindsats. Vi støtter derfor lovforslagets overordnede formål om at styrke samfundets robusthed og sikkerhed.

Samtidig finder vi anledning til at pege på enkelte forhold, som efter vores opfattelse bør adresseres nærmere.

Lovforslaget henviser til, at behandlingen af personoplysninger fortsat er underlagt databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det fremgår imidlertid kun i begrænset omfang, hvordan grundlæggende krav om dataminimering, opbevaringsbegrænsning, logning, revision, kontrol og tilsyn med dataflows fra automatiseret videregivelse til danske og udenlandske myndigheder konkret forventes operationaliseret i ordningen. Det anbefales, at centrale databeskyttelses- og governancekrav fremgår mere eksplicit af lovgrundlaget eller bemærkningerne.

Lovforslaget giver mulighed for at påbyde ejere og operatører af kritisk infrastruktur at dele oplysninger fra eksisterende detektionssystemer. Selvom lovforslaget forudsætter refusion af udgifter forbundet med sådanne påbud, er de praktiske og økonomiske konsekvenser endnu uklare, herunder i forhold til integration af systemer, løbende drift og datagovernance. Da Geoforum har medlemmer, der er ejere af kritisk infrastruktur, ser vi et behov for, at disse forhold afklares nærmere som led i den videre implementering af ordningen.

Samlet set vurderer vi, at der er et klart og legitimt sikkerhedsmæssigt behov for de foreslåede kapaciteter. Netop fordi beføjelserne er vidtgående og forventes at få varig karakter, bør de ledsages af tilsvarende stærke og eksplicitte mekanismer for gennemsigtighed, kontrol og databeskyttelse.

Geoforum indgår gerne i en uddybende dialog om ovenstående bemærkninger og tager som tidligere nævnt gerne imod muligheden for at kunne afgive høringssvar fremover ved lignende høringer.

Med venlig hilsen

Christian Holmegaard Mossing
Præsident for Geoforum

From: Sebastian Broby <SBO@greenpowerdenmark.dk>
Sent: 25-09-2026 08:39:59 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Sagsnummer: 2026/007092. Høringssvar fra Green Power Denmark til FMN's lovforslag om Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede
Categories: Tino

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

ATT: Forsvarsministeriet v. Caroline Eilert Bjørkholm

Green Power Denmark takker for høringen vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Vedlagt fremsendes Green Power Denmarks høringsbesvarelse. Der henvises til sagsnummer 2026/007092.

Green Power Denmark står naturligvis til rådighed for dialog.

Med venlig hilsen

Sebastian Broby
Beredskabs- og sikkerhedskoordinator
m: +45 25 80 85 47

Green Power Denmark
København | Aarhus | Bruxelles
Greenpowerdenmark.dk

Green Power Denmarks persondatapolitik

Fra: Forsvarsministeriet <fmn@fmn.dk>
Sendt: 28. august 2026 15:13
Til: FMN <fmn@fmn.dk>
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Se venligst vedhæftede dokumenter.

FORSVARSMINISTERIET

Holmens Kanal 9, DK-1060 København K
Telefon + 45 72 81 00 00
Fax + 45 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

HØRINGSSVAR

GREEN POWER DENMARK

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K
Sagsnummer: 2026/007092.
ATT: Caroline Eilert Bjørkholm

25. SEPTEMBER 2026
GREEN POWER DENMARK
LANGEBROGADE 3H
1411 KØBENHAVN K

DOK. ANSVARLIG: SBO
SEKRETÆR: SBO
SAGSNR.: S2026-636
DOKNR: D2026-26264

Green Power Denmark – høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Green Power Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. om Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Green Power Denmark repræsenterer virksomheder på tværs af energisektorens værdikæde, herunder producenter og udviklere af vedvarende energi, ejere og operatører af energianlæg og havvindprojekter, netvirksomheder, energihandelsvirksomheder samt leverandører. Lovforslaget kan derfor berøre medlemmerne forskelligt, alt efter om de ejer fast ejendom, driver kritisk infrastruktur, har egne sensor- og overvågningskapaciteter eller er afhængige af, at energisystemets drift og markedsfunktioner kan opretholdes sikkert.

Generelt

Green Power Denmark bakker op om formålet med at styrke Danmarks evne til at opdage, identificere og følge ubemandede fartøjer og hilser det derfor velkomment, at statslige institutioner (Forsvar og Politi) pålægges et øget ansvar for detektion og nedtagning af fjendtlige droner, fremfor at denne opgave pålægges civile operatører. Green Power Denmark mener, at der bør være mulighed for, at ejere og operatører efter konkret aftale kan stille egnede arealer, konstruktioner og nødvendig forsyning til rådighed for udstyr, som Forsvaret vurderer nødvendigt at etablere. Det bør ske med fuld dækning af de forbundne omkostninger og under hensyntagen til anlæggets sikkerhed og drift. Placering på privat energiinfrastruktur bør som udgangspunkt alene komme på tale, når Forsvarets behov ikke på rimelig vis kan dækkes gennem placering på militære eller andre offentlige arealer.

Et mere sammenhængende situationsbillede kan styrke både myndighedernes håndtering af hybride trusler og virksomhedernes mulighed for at beskytte kritiske energianlæg. Samtidig bør loven bygge på en tydelig ansvarsdeling. Virksomhederne skal fortsat kunne koncentrere sig om sikker drift og projektnær beskyttelse, mens myndighederne har ansvaret for national overvågning, forsvar, efterretning, retshåndhævelse og den operative håndtering af trusler. Lovforslaget rummer et godt udgangspunkt ved at prioritere frivillige aftaler og fastslå, at Forsvaret ikke kan kræve, at ejere og operatører anskaffer eller driver detektionsudstyr. Green Power Denmark anbefaler imidlertid, at der fastlægges klare og sammenhængende rammer for informationssikkerhed, datadeling, risikostyring, ansvar, kompensation og koordinering mellem Forsvaret og de berørte virksomheder. Green Power Denmarks konkrete forslag uddybes nedenfor.

Green Power Denmarks forslag

1. Fasthold en civil og tydelig ansvarsdeling, hvor virksomheder beskytter egne anlæg efter gældende sektorlovgivning, mens staten varetager national overvågning, forsvar, efterretning og myndighedsreaktion, herunder neutralisering af ubemandede fartøjer.
2. Afklar udtrykkeligt det geografiske anvendelsesområde, herunder om aftaler og påbud kan omfatte energiinfrastruktur i Danmarks eksklusive økonomiske zone.
3. Gør frivillige aftaler til det reelle udgangspunkt og skab rammerne for, at aftaler kan tilpasses den enkelte energivirksomhed.
4. Afgræns påbud og datadeling efter principper om nødvendighed, proportionalitet, dataminimering og høj cyber- og informationssikkerhed.
5. Sikr sammenhæng med den eksisterende NIS2-, CER- og national beredskabsregulering, så der ikke etableres unødigt overlappende krav, parallelle processer eller modstridende sikkerhedsforpligtelser.
6. Indfør klare processuelle garantier og undtagelser for tekniske fejl, vedligeholdelse, sikker drift og forhold uden for virksomhedens kontrol.
7. Dæk alle rimelige meromkostninger fuldt og på forhånd; statslige overvågnings- og forsvarskrav må ikke blive skjulte omkostninger i energiprojekter- og aktiver.
8. Vurder konkret de sikkerheds-, produktions-, drifts- og finansieringsmæssige konsekvenser ved at placere militært udstyr eller etablere militær datadeling på civile energianlæg (risikoen ved dual-use), og inddrag relevante producenter og tekniske leverandører, når løsningen kan påvirke anlæggets tekniske kapabiliteter eller sikre drift.
9. Skab en direkte kobling mellem anmeldelse og godkendelse af lovlige droneoperationer, detektion af droner og klare myndighedsprocedurer for håndtering og eventuel neutralisering.

Klar ansvarsdeling mellem myndigheder og virksomheder

Ejere og operatører af kritisk energiinfrastruktur har ansvar for at beskytte deres egne projekter og opretholde en forsvarlig drift i henhold til relevant sektorlovgivning. Det kan bl.a. omfatte projektnær overvågning, adgangskontrol og sensorer omkring installationerne. Kernen i denne tilgang er bedre situationsforståelse omkring det enkelte anlæg - f.eks. en havvindpark - gennem civile overvågnings- og sensorsystemer, som kan opdage unormal aktivitet tidligt og levere relevant viden til myndighederne. Dette ansvar må holdes adskilt fra statens ansvar for national og maritim overvågning samt forsvars- og myndighedsopgaver. Green Power Denmark foreslår, at Forsvarsministeriet indarbejder klare principper for ansvarsfordelingen, som grundlag for loven og dens gennemførelse.

Geografisk anvendelsesområde

Lovforslaget omfatter detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer "til søs og i luften", men det fremgår ikke klart, hvordan de foreslåede hjemler geografisk afgrænses. Dette er navnlig relevant for havvindparker og anden energiinfrastruktur uden for søterritoriet, men også af betydning for energiinfrastruktur onshore.

Green Power Denmark anmoder derfor om, at det præciseres, om Forsvarets adgang til at indgå aftaler, give påbud om adgang til fast ejendom og kræve data fra ejere og operatører af kritisk infrastruktur også gælder for anlæg i Danmarks eksklusive økonomiske zone til søs. Hvis det er hensigten, bør lovforslaget redegøre for hjemmelsgrundlaget, forholdet til havretten og de konkrete rettigheder og pligter for koncessionshavere, ejere, operatører og leverandører offshore. Det bør samtidig afklares, hvordan påbud, myndighedsadgang, arbejdsmiljø, beredskab og omkostningsdækning skal håndteres på installationer til havs.

Frivillige aftaler skal være det reelle udgangspunkt

Green Power Denmark støtter, at Forsvaret som udgangspunkt søger at indgå frivillige aftaler om placering af udstyr og deling af oplysninger. Frivillige aftaler kan skabe fleksible og teknisk robuste løsninger, fordi de kan tilpasses den enkelte virksomheds anlæg, risikoprofil, eksisterende udstyr og driftsforhold. Det bør samtidig præciseres, at frivilligheden er det reelle udgangspunkt. Lovbemærkningernes antagelse om sammenfaldende interesser mellem myndigheder og ejere eller operatører af kritisk infrastruktur[1] kan ikke i sig selv begrunde en forventning om, at en virksomhed stiller arealer, kapacitet eller data til rådighed. En aftale kan ændre anlæggets risiko-, drifts-, produktions- og finansieringsprofil og skal derfor bero på en konkret og oplyst vurdering.

Deling af data fra ejere og operatører af kritisk infrastruktur

Den foreslåede § 15 b, stk. 4, giver Forsvaret mulighed for at påbyde ejere og operatører af kritisk infrastruktur at dele oplysninger fra eksisterende udstyr. Sammenholdt med den brede adgang efter stk. 2 til at behandle relevante oplysninger og adgangen efter stk. 6 til løbende og automatiseret videregivelse til danske og udenlandske myndigheder er rækkevidden ikke tilstrækkeligt afgrænset.

Green Power Denmark anbefaler, at det tydeliggøres i loven eller bemærkningerne, at virksomheder alene skal dele de data, som er nødvendige og proportionale for at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer (til havs og på land). Et påbud bør præcist angive datakategorier, format, hyppighed, varighed, modtagere og formål. Der bør ikke uden særskilt og konkret begrundelse deles oplysninger om anlæggets indretning, potentielle sårbarheder, produktions- eller driftsforhold, medarbejdere, netværksarkitektur eller kommercielle forhold.

Data fra sensorer omkring kritisk infrastruktur kan i sig selv være sikkerhedsfølsomme. Den tekniske løsning bør derfor følge principper om dataminimering, segmentering og mindst mulig adgang. Deling bør som udgangspunkt ske gennem en kontrolleret, envejs grænseflade og må ikke give Forsvaret eller andre myndigheder direkte adgang til virksomhedens OT- eller IT-miljø. Løsningen må heller ikke forringe udstyrets primære sikkerheds- eller driftsfunktion. Dette ligger i forlængelse af Green Power Denmarks høringssvar af 21. august 2026 til dronebekendtgørelsen[2], herunder med et *need-to-know*-princip og med klare krav til adgangskontrol, kryptering, leverandørstyring og sikker sletning. Det bør desuden afklares, hvordan et påbud håndteres, når ejerskab og drift er fordelt mellem flere parter, eller når udstyret leveres og

[1] Lovforslagets s. 11
[2] Hoeringssvar_til_gennemfoerelsesforordning_om_regler_og_procedurer_for_operation_af_ubemandede_luftfartoejer.pdf

vedligeholdes af en ekstern leverandør. Den part, som modtager et påbud, skal have den faktiske og retlige mulighed for at efterkomme det uden at bryde andre sikkerheds-, kontrakt- eller myndighedskrav.

Green Power Denmark foreslår, at det overvejes, om et retligt krav om datadeling rettes mod den ejer eller operatør, som har den faktiske og retlige rådighed over anlægget og relevante data. Hvis nødvendige data opbevares eller behandles af en producent eller anden leverandør, bør ejeren eller operatøren være ansvarlig for at indhente oplysningerne inden for rammerne af eksisterende rettigheder og aftaler. Behov for nye leverandøraftaler, tekniske grænseflader, ændrede konfigurationer eller særskilte ydelser bør indgå i vurderingen af påbuddets gennemførlighed, implementeringsfrist og omkostningsdækning.

For løbende og automatiseret videregivelse efter § 15 b, stk. 6, bør der fastsættes klare krav til modtagerkreds, adgangskontrol, sporbarhed, opbevaring og sletning. Videregivelse til udenlandske myndigheder bør begrænses til relevante, betroede samarbejdspartnere og ledsages af tilsvarende sikkerheds- og anvendelsesbegrænsninger. Det bør samtidig sikres, at sikkerhedsfølsomme oplysninger ikke bliver offentligt tilgængelige gennem aktindsigt eller anden offentliggørelse.

Virksomheder, som loyalt stiller sensordata til rådighed, bør ikke påtage sig ansvar for myndighedernes operative vurderinger eller for dataenes fuldstændighed og kvalitet ud over, hvad der med rimelighed kan forventes af det eksisterende udstyr og anlægsejerens eget behov for data og information fra egne sensorer. Myndighederne bør omvendt dele relevante varsler og situationsoplysninger tilbage med de berørte virksomheder, så dataudvekslingen også styrker beskyttelsen af de konkrete anlæg. Dette indebærer således, at relevante myndigheder bør tilvejebringe et setup, hvor relevante informationer og varsler tilgår infrastrukturerne så hurtigt som muligt, så infrastrukturoperatøren kan træffe de nødvendige handlinger ift. at nedlukke systemer, evakuere ansatte, m.v. for at mindske skader på mennesker og anlæg fra eventuel sabotage eller angreb.

Reglerne bør samtidig ses i sammenhæng med *Lov om styrket beredskab i energisektoren, bekendtgørelse nr. 260 om modstandsdygtighed og beredskab i energisektoren* samt den øvrige regulering, der gennemfører NIS2- og CER-direktiverne. Green Power Denmark anbefaler, at lovforslaget og den efterfølgende udmøntning i videst muligt omfang bygger videre på virksomhedernes eksisterende risikovurderinger, sikkerhedsforanstaltninger, dokumentation og myndighedsdialog. Det bør dermed undgås, at der etableres parallelle krav, som overlapper med virksomhedernes eksisterende forpligtelser. Hvis særlige forsvars- eller sikkerhedshensyn nødvendiggør yderligere krav, bør disse afgrænses klart, begrundes konkret og koordineres med de relevante sektor- og sikkerhedsmyndigheder. Et påbud efter forsvarsloven bør ikke stille en virksomhed i en praktisk målkonflikt mellem forskellige regelsæt.

Påbud skal være sidste udvej og ledsages af processuelle garantier

Det fremgår af bemærkningerne, at påbud om adgang til fast ejendom og om datadeling alene forudsættes anvendt, hvis mindre indgribende midler ikke er tilstrækkelige. Green Power Denmark anbefaler, at dette proportionalitets- og subsidiaritetsprincip fremgår direkte af lovteksten eller på anden bindende måde operationaliseres. Før et påbud bør Forsvaret gennemføre en dokumenteret dialog med den berørte ejer og operatør og vurdere konsekvenserne for drift, forsyningssikkerhed,

cyber- og informationssikkerhed og øvrige myndighedskrav. Påbuddet bør være skriftligt og begrundet, afgrænset i tid og omfang og ledsaget af en realistisk implementeringsfrist. Der bør være adgang til hurtig administrativ prøvelse, herunder af tekniske vilkår og omkostningsdækning.

De foreslåede beføjelser til at kræve adgang til privat ejendom og kritisk energiinfrastruktur er vidtgående. Green Power Denmark anbefaler derfor, at beføjelserne alene anvendes, når nødvendigheden og proportionaliteten er konkret dokumenteret, og at de udøves under hensyntagen til virksomhedernes eksisterende forpligtelser vedrørende fysisk sikring, arbejdsmiljø, beredskab og forsyningssikkerhed. Et påbud bør ikke medføre, at virksomheden hindres i at overholde sådanne forpligtelser.

Lovforslaget anfører, at Forsvaret ikke kan kræve, at eksisterende udstyr indrettes eller anvendes på en anden måde end oprindeligt tiltænkt. Det bør præciseres, at et krav om realtidsdeling ikke må omgå denne begrænsning ved i praksis at nødvendiggøre nye funktioner, ændret konfiguration, permanent oppetid eller udvidet sensoranvendelse. De foreslåede straffebestemmelser skærper behovet for klarhed. Der bør ikke kunne pålægges ansvar, hvis manglende eller afbrudt deling skyldes tekniske fejl, vedligeholdelse, cyberhændelser, hensyn til sikker drift eller forhold uden for virksomhedens kontrol. Straffebestemmelsen bør knyttes til et klart og efterkommeligt påbud og anvendes proportionalt.

Fuld og forudsigelig dækning af omkostninger

Green Power Denmark finder det positivt, at Forsvaret skal refundere udgifter forbundet med adgang til ejendom, opsætning og vedligeholdelse af udstyr samt påbudt datadeling. Det bør samtidig sikres, at alle rimelige og dokumenterede *direkte* og *indirekte* omkostninger, som påføres berørte virksomheder som følge af Forsvarets krav eller anvendelse af virksomhedernes anlæg, udstyr eller data, kompenseres fuldt ud af Forsvaret. Det kan bl.a. omfatte udgifter til ændringer i design og fysiske installationer, potentiel nabokompensation, adgangsforhold, forsyning, vedligeholdelse og systemintegration samt tab som følge af drifts- eller produktionsforstyrrelser, herunder radio- og signalforstyrrelser. Dertil kommer eventuelle meromkostninger til fysisk sikring og cybersikkerhed, ændrede arbejdsprocesser, løbende adgang, ekstern rådgivning, personale, dokumentation, audit og begrænsninger i virksomhedernes øvrige aktiviteter, som følge af nye krav.

Omkostninger og driftsmæssige konsekvenser bør så vidt muligt begrænses gennem tidlig dialog mellem Forsvaret og de berørte virksomheder. Hvor Forsvarets behov er kendt i en tidlig projekt- eller planlægningsfase, kan relevante løsninger indarbejdes fra begyndelsen. Det vil som udgangspunkt være mere hensigtsmæssigt og omkostningseffektivt end efterfølgende tilpasninger af eksisterende anlæg, udstyr eller systemer. Begrebet *"udgifter"* i § 15 b, stk. 5, og bemærkningerne synes derfor at savne yderligere præciseringer og tydeliggørelse. Forsvarsministeriet bør samtidig genoverveje vurderingen af, at lovforslaget ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet det uvilkårligt vil få for de virksomheder, som bliver berørt af lovforslaget.

Placering og drift af Forsvarets udstyr ved energianlæg

Adgang til og installation på energianlæg skal altid planlægges i tæt dialog med både ejer og operatør. Arbejdet skal respektere anlæggets sikkerhedsprocedurer, adgangskontrol, vedligeholdelsesvinduer og krav til sikkerhedsgodkendelse af

personale og leverandører. Forsvaret bør have det fulde ansvar for drift, vedligeholdelse og sikring af eget udstyr samt for skader eller driftsforstyrrelser, som udstyret eller arbejdet medfører. Lovbemærkningerne anfører, at udstyr i en militær sammenhæng kan blive et legitimt militært mål under væbnet konflikt, og at der også i fredstid kan være risiko for sabotage. Som det anføres i udkastet til lovforslaget, indebærer opstilling af det pågældende udstyr en øget risiko for, at infrastrukturejeren og dennes aktiver vil blive mål for sabotage samt øvrige hybride og militære angreb. Green Power Denmark opfordrer til, at Forsvaret, Politiet og øvrige relevante myndigheder tager denne øgede trussel til indtægt i planlægningen af forsvaret af og beredskabet for den pågældende infrastruktur og implementerer passende afværgeforanstaltninger, og at det sker i dialog med ejeren af det pågældende energianlæg.

Adgang til energianlæg bør ske efter ejerens og operatørens gældende sikkerheds- og adgangsprocedurer. Virksomheden bør kunne stille sagligt begrundede krav om relevante kompetencer, instruktion, ledsagelse, tidspunkt og adgangsvej, når dette er nødvendigt for at beskytte personer, anlæg og drift. Det gælder både Forsvarets eget personale og eventuelle leverandører.

Det bør samtidig præciseres, at Forsvarets personale og leverandører ved adgang til energianlæg omfattes af de adgangskontrol- og dokumentationskrav, der gælder for det pågældende anlæg. Det følger af *Lov om styrket beredskab* og tilhørende *bekendtgørelse 260 om modstandsdygtighed i energisektoren*, at der er krav om, at adgange logges, så der kan dokumenteres personhenførbare oplysninger om adgangen. Forsvaret bør derfor stille de nødvendige identitetsoplysninger til rådighed og medvirke til, at adgang kan registreres og gennemføres i overensstemmelse med virksomhedens gældende sikkerhedsprocedurer. Dette bør ikke ændre på virksomhedens ansvar for den styrede adgangskontrol eller Forsvarets ansvar for eget personale og egne leverandører.

Hvis Forsvarets udstyr eller den tilhørende installation kan påvirke vindmøller, elektriske installationer eller andre tekniske komponenter, bør relevante producenter og tekniske leverandører inddrages tidligt i dialogen gennem ejeren eller operatøren. Den tekniske koordinering bør blandt andet omfatte anlæggets konstruktionsmæssige og elektriske forhold, kontrol- og kommunikationssystemer, cybersikkerhed, certificeringer, garantier, vedligeholdelse og sikre drift.

Inddragelsen bør have til formål at sikre teknisk kompatibilitet og bør ikke i sig selv medføre, at producenten eller leverandøren overtager ejerens, operatørens eller Forsvarets retlige eller økonomiske ansvar. Forsvarets udstyr bør ikke installeres eller anvendes på en måde, der medfører en uacceptabel risiko for anlæggets sikkerhed, funktionalitet, levetid eller stabile energiproduktion.

Green Power Denmark peger derudover på, at undtagelserne fra frekvensloven og radioudstyrsloven ikke må medføre risiko for forstyrrelse af energianlæggenes kontrol-, kommunikations- eller sikkerhedssystemer. Der bør derfor gælde krav om forudgående teknisk koordinering, test, løbende overvågning og hurtig afhjælpning. Forsvaret og øvrige relevante myndigheder bør således forud for opstilling af udstyr og i dialog med infrastrukturejeren afklare, om det påtænkte udstyr kan medføre risiko for forstyrrelser i driften af infrastrukturen, f.eks. i form af signal eller frekvensforstyrrelser. Hvis denne risiko vurderes at være til stede, bør passende mitigerende tiltag initieres og alle omkostninger herved bør dækkes af Forsvaret.

Sammenhæng med nedtagning og neutralisering af droner

Green Power Denmark har i sit høringssvar af 21. august 2025 om styrket beredskab på transportområdet[3] fremhævet behovet for en grundlæggende afklaring af ansvarsfordelingen mellem myndigheder og private aktører ved neutralisering af ikke-samarbejdsvillige droner. Det tidligere høringssvar pegede samtidig på behovet for at inddrage energiinfrastruktur, sikre teknologisk metodefrihed og proportionalitet samt beskytte lovlige droneoperationer.

Det foreliggende lovforslag om detektion bør ses i direkte sammenhæng med disse spørgsmål. Et bedre situationsbillede har størst værdi, hvis roller, kommunikationsveje og myndighedernes operative reaktion er klare. Deling af data med Forsvaret må ikke i sig selv medføre, at en energivirksomhed får ansvar for at vurdere hensigten med et ubemandet fartøj, håndhæve suverænitet eller neutralisere det. Sådanne opgaver bør fortsat ligge hos myndighederne.

Energisektoren anvender selv droner til bl.a. inspektion, overvågning, service og vedligeholdelse af elnet, produktionsanlæg og havvind. Det nationale situationsbillede bør derfor kobles til oplysninger om lovlige droneoperationer, herunder relevante flyveplaner og identifikationsoplysninger, så nødvendige (og lovlige) droneoperationer ikke fejlagtigt opfattes som trusler, afbrydes eller risikerer nedtagning. Tæt koordinering kan samtidig mindske unødige hændelsesindberetninger til myndighederne.

Som fremhævet i Green Power Denmarks høringssvar til dronebekendtgørelsen[4] bør denne kobling tage højde for, at ejerskab, drift, vedligeholdelse og teknisk forvaltning i energisektoren ofte er fordelt mellem flere juridiske personer/enheder. Lovlige droneoperationer udføres derfor både af virksomhedernes egne fjernpiloter og af eksterne droneoperatører på grundlag af en dokumenterbar bemyndigelse. Forsvarets identifikations- og situationssystemer bør kunne genkende begge modeller, så bemyndigede serviceleverandører ikke behandles som uvedkommende aktører.

Tværgående styring og evaluering

Lovforslaget berører forsvar, politi, samfundssikkerhed, energi, databeskyttelse og elektronisk kommunikation. Green Power Denmark anbefaler derfor en fast tværgående dialog med de berørte sektorer og myndigheder om tekniske forhold, datastyring, finansiering, beredskabsprocedurer og erfaringer fra konkrete aftaler og påbud. Ordningen bør løbende evalueres efter ikrafttrædelsen og bør bl.a. belyse anvendelsen af frivillige aftaler og påbud, de faktiske omkostninger, datadeling med danske og udenlandske myndigheder, sikkerhedshændelser, påvirkningen af lovlige droneoperationer og samspillet med reglerne om neutralisering.

Green Power Denmark står til rådighed for en uddybning af høringssvaret og for en videre dialog om den konkrete udmøntning af lovforslaget i energisektoren.

[3] Hoeringssvar_til_lov_om_styrket_beredskab_paa_transportomraadet.pdf
[4] Høringssvar til regler og procedurer for operation af ubemandede luftfartøjer | Green Power Denmark

From: Maria Olafsson <MBO@horesta.dk>
Sent: 18-09-2026 09:42:41 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Vedhæftet finder I HORESTAs bemærkninger til forslag om lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. lov
(Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Med venlig hilsen

Maria Olafsson
Politisk chef

HORESTA

Vodroffsvej 32
DK-1900 Frederiksberg C
T +45 35 24 80 80
M +45 54 34 09 00
www.horesta.dk

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v.

Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer

HORESTA bakker op om formålet med lovforslaget

HORESTA anerkender fuldt ud behovet for at styrke Danmarks beredskab og myndighedernes muligheder for at håndtere trusler fra droner og andre ubemandede fartøjer. Den sikkerhedspolitiske udvikling og den teknologiske udvikling på området gør det nødvendigt, at Forsvaret har de rette redskaber til at skabe et dækkende situationsbillede og reagere på potentielle trusler.

Vi har derfor forståelse for, at lovforslaget giver Forsvaret mulighed for i særlige tilfælde at få adgang til privat ejendom med henblik på opsætning og vedligeholdelse af det nødvendige detektionsudstyr.

Hoteller bør omfattes af undtagelsen

Lovforslaget fastslår samtidig, at der ikke som led i et påbud må opsættes udstyr på eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler, plejehjem eller tilsvarende ejendomme.

HORESTA finder denne afgrænsning både forståelig og fornuftig. Vi mener imidlertid, at hoteller og andre erhvervsmæssige overnatningssteder bør omfattes af den samme undtagelse.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at begrebet beboelsesejendom knytter sig til ejendomme, hvor overnatning ikke sker i erhvervsmæssig sammenhæng. Hoteller synes derfor ikke at være omfattet af den foreslåede beskyttelse, selv om der på et hotel kan opholde og overnatte et betydeligt antal mennesker på samme tid.

Netop antallet af mennesker, der opholder sig på et hotel døgnet rundt, taler efter HORESTAs opfattelse for, at hoteller bør behandles på samme måde som de øvrige ejendomstyper, der er udtrykkeligt undtaget.

De samme sikkerhedsmæssige hensyn gør sig gældende

Forsvarsministeriet begrunder blandt andet undtagelsen med, at udstyr, der anvendes militært, under en væbnet konflikt kan blive betragtet som et legitimt militært mål, og at der også i fredstid kan være risiko for sabotage rettet mod udstyret. Det er på den baggrund, at ministeriet vurderer, at udstyret ikke bør placeres på blandt andet boliger, skoler, hospitaler og plejehjem.

Efter HORESTAs opfattelse gør det samme grundlæggende hensyn sig gældende for hoteller. Et større hotel kan på ethvert tidspunkt huse flere hundrede gæster og medarbejdere, og gæsterne vil i sagens natur ofte opholde sig og sove på ejendommen i døgnets timer.

Det vil derfor være vanskeligt at begrunde, at eksempelvis en bolig, et gymnasium eller et fritidstilbud omfattes af undtagelsen, mens et hotel med et betydeligt antal overnattende gæster ikke gør.

HORESTAs anbefaling

HORESTA foreslår på den baggrund, at lovforslagets § 15 b, stk. 3, justeres, således at hoteller og andre erhvervsmæssige overnatningssteder udtrykkeligt omfattes af de ejendomme, hvor Forsvaret ikke som led i et påbud kan opsætte detektionsudstyr på eller i umiddelbar nærhed af ejendommen.

En sådan præcisering vil efter HORESTAs vurdering være i naturlig forlængelse af lovforslagets eksisterende sikkerhedsmæssige hensyn og samtidig sikre en ensartet beskyttelse af ejendomme, hvor mange mennesker opholder sig og overnatter.

Med Venlig Hilsen

Maria Olafsson
Politisk chef, HORESTA

From: Niels Storgaard <nst@mydefence.com>
Sent: 25-09-2026 09:30:50 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Høringssvar til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer) - sagsnummer 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til rette vedkommende

Vedhæftet er MyDefences høringssvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v.

Giver det fremsendte anledning til spørgsmål, er I meget velkomne til at række ud.

De bedste hilsner / Best regards

Niels Storgaard
Policy Advisor

Phone: +45 3014 2867
E-mail: nst@mydefence.dk
Web: mydefence.com
Follow us at: LinkedIn
VAT/CVR: 35530843

MYDEFENCE
Counter Drone Technology

MYDEFENCE
Counter Drone Technology

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Nørresundby, 25.09.2026

Sag nr.: 2026/007092

Høringssvar til *Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)*

Overordnede bemærkninger til lovudkastet

MyDefence støtter lovforslagets overordnede formål om at styrke myndighedernes evne til at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer til søs og i luften.

Det er efter MyDefences opfattelse positivt, at der skabes en klar lovgivningsmæssig ramme for Forsvarets generelle opgave med at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer til søs og i luften. Det gælder særligt muligheden for at etablere et samlet situationsbillede, som kan understøtte Forsvarets egne og andre relevante myndigheders opgaver med at forebygge og håndtere trusler fra ubemandede fartøjer.

MyDefence finder det endvidere positivt, at den fremtidige detektionskapacitet baseres på et lagdelt og finmasket netværk af forskellige sensorer, herunder passive radiofrekvensbaserede sensorer (RF), aktive radarer samt optiske og akustiske sensorer. En sådan multisensortilgang stemmer overens med de erfaringer fra Ukraine, som lovudkastets bemærkninger henviser til, og gør det muligt at kombinere teknologier med forskellige styrker og løbende tilpasse kapaciteten til ændringer i trusselsbilledet og den teknologiske udvikling.

MyDefence finder det samtidig væsentligt, at den teknologineutrale tilgang fastholdes i den videre udmøntning, og at løsningen indrettes, så sensorer og software fra forskellige leverandører kan kobles sammen og udveksle data uden unødige begrænsninger. Dette vil understøtte integration af sensorer fra forskellige leverandører, deling af data i realtid samt en løbende udbygning af kapaciteten i takt med den teknologiske udvikling.

Datadeling og forholdet til systemleverandører

MyDefence bemærker, at et påbud efter den foreslåede § 15 b, stk. 4, jf. lovudkastets § 1, nr. 2, rettes mod ejere og operatører af kritisk infrastruktur, som allerede har udstyr, der kan anvendes til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Jævnfør bemærkningerne til bestemmelsen vil Forsvaret kunne kræve, at oplysninger fra udstyret deles i realtid. Lovudkastet regulerer imidlertid ikke udtrykkeligt den situation, hvor detektionsudstyret, den tilknyttede software eller adgangen til data leveres af en ekstern systemleverandør som en service eller abonnementsløsning. I sådanne tilfælde kan efterlevelsen af et påbud kræve teknisk integration og løbende medvirken fra systemleverandøren, selv om leverandøren ikke nødvendigvis selv er adressat for påbuddet.

Det fremgår samtidig af bemærkningerne til den foreslåede § 15 b, stk. 4, at Forsvaret ikke kan kræve, at ejere og operatører anskaffer nyt udstyr, eller at eksisterende udstyr indrettes eller anvendes på en

anden måde end oprindeligt tiltænkt. MyDefence finder det derfor væsentligt, at det i den videre udmøntning af ordningen afklares, hvordan et krav om datadeling skal håndteres, hvis delingen forudsætter ændringer i systemopsætningen, etablering af nye tekniske grænseflader eller anden medvirken fra en ekstern leverandør.

Der bør samtidig fastlægges klare rammer for, hvilke typer oplysninger fra eksisterende udstyr Forsvaret kan kræve delt efter den foreslåede § 15 b, stk. 4, jf. stk. 2. Det bør også fremgå, hvordan oplysningerne skal håndteres, opbevares, beskyttes og slettes, hvordan ansvaret fordeles mellem ejeren eller operatøren af den kritiske infrastruktur og en eventuel systemleverandør, samt hvordan fortrolige forretningsoplysninger og immaterielle rettigheder beskyttes.

Efter den foreslåede § 15 b, stk. 5, skal Forsvaret refundere udgifter, der er forbundet med et påbud om datadeling. Det fremgår af bemærkningerne, at udgifterne som udgangspunkt skal aftales med Forsvaret på forhånd, og at refusionen er begrænset til udgifter, der er direkte knyttet til delingen af oplysninger. MyDefence finder det på den baggrund relevant at præcisere, om og i hvilket omfang dokumenterede udgifter til teknisk integration, sikker dataoverførsel, nødvendige licenser, løbende drift og leverandørsupport er omfattet af refusionsordningen.

MyDefence har på den baggrund ikke indvendinger mod lovforslagets overordnede formål, men anbefaler, at ovenstående forhold afklares i forbindelse med den videre udmøntning.

Øvrige bemærkninger

Regeringen har i det politiske grundlag for firkløverregeringen tilkendegivet, at militært materiel, software og lignende i højere grad skal indkøbes hos danske og europæiske virksomheder med henblik på at styrke forsyningssikkerheden samt opbygningen af kapacitet og kompetencer.

MyDefence opfordrer til, at denne tilgang også vil blive lagt til grund ved etableringen og den løbende udbygning af det samlede situationsbillede. Danmark råder over flere virksomheder med relevante kompetencer inden for blandt andet sensorteknologi, datafusion og systemintegration, som kan bidrage til en robust, skalerbar og funktionel kapacitet.

En aktiv inddragelse af danske virksomheder vil samtidig kunne understøtte national kompetenceopbygning, forsyningssikkerhed og muligheden for hurtigt at videreudvikle kapaciteten i takt med den teknologiske udvikling.

MyDefence står naturligvis til rådighed for yderligere dialog og bidrager gerne med vores teknologiske indsigt og praktiske erfaring i det videre arbejde med at styrke Danmarks kapacitet til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer.

Om MyDefence

MyDefence er en førende dansk teknologivirksomhed med hovedkontor i Nordjylland, der specialiserer sig i at udvikle og producere udstyr til detektion og neutralisering af droneaktivitet. Vi anvender avancerede teknologier såsom radiofrekvensdetektorer, jammere, radarer og EO/IR-kameraer til at beskytte mod uønsket droneaktivitet og fjendtlige droner.

MYDEFENCE
Counter Drone Technology

Vi tilbyder både stationære og mobile løsninger, hvilket sikrer en modulær, skalerbar og fleksibel tilgang, der kan fungere selvstændigt eller integreres i andre netværksarkitekturer. Som en global frontløber inden for C-UAS-teknologi er MyDefence en central aktør i udviklingen af anti-droneteknologi i Danmark.

Vores mission er at beskytte dem, der beskytter os. Det gør vi ved at udvikle avancerede, brugervenlige og effektive systemer, der imødegår de hastigt udviklende trusler på den moderne slagmark og i civile miljøer.

Med venlig hilsen
Niels Storgaard, Policy Advisor
MyDefence

From: Steff Nielsen <stni@nanoq.gl>
Sent: 18-09-2026 10:53:55 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskabs høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer) (Nanoq - ID nr.: 26867059)

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Caroline,

Hermed fremsendes Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskabs høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer), modtaget den 31. august 2026 med frist den 25. september 2026 klokken 12.

Kommentarerne fremgår af vedhæftede dokument.

Jeg håber, at du får en god dag.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga • Med venlig hilsen • Best regards

Steff Nielsen
A/C Fuldmægtigi • A/C Fuldmægtig • Head of Section

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

GLN (EAN) 5790001954130 CVR/SE nr. 19785289

Ineqarnermut, Attaveqaasersuutinut, Isorliunerusunut, Upalungaarsimanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab
The Ministry of Infrastructure, Outer Districts and Emergency Preparedness

P.O. Box 909 . 3900 Nuuk
Oq./Tel.: +299 34 54 60
stni@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Caroline Eilert Bjørkholm
Forsvarsministeriet
cei@fmn.dk
Sagsnr.: 2026/007092

Dato: 18-09-2026
Sagsnr.: 2026 - 16262
AKT. ID.: 82606949

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskabs høringssvar til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Departement for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter og Beredskab skal indledningsvist takke for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til *Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)* modtaget d. 31. august 2026 med frist d. 25. september 2026.

Lovforslagene vedrører Forsvarets evne til detektion og identifikation af ubemandede fartøjer til søs og i luften. Med lovforslagene får Forsvaret udvidet hjemmel til at tilvejebringe et samlet situationsbillede over tilstedeværelsen af ubemandede fartøjer til søs og i luften.

Forsvaret kan gennem lovændringerne placere udstyr til brug for detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer på privat grund, herunder f.eks. på eksisterende mobilmaster. Forsvaret kan herudover påbyde enhver at give Forsvaret adgang til at opsætte og vedligeholde udstyr på den pågældendes faste ejendom.

Departementet finder anledning til at bemærke, at lovændringerne ikke gælder for Grønland, men kan sættes i kraft ved kongelig anordning.

Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab har ingen bemærkninger inden for vores ressortområde til fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Steff Nielsen (Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab)
Toqq/direkte: +299 34 54 60
stni@nanoq.gl

From: ´Sekretariat@VestreLandsret.dk´ <Sekretariat@VestreLandsret.dk>
Sent: 04-09-2026 08:12:39 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Cc: ´Domstolsstyrelsen´ <post@domstolsstyrelsen.dk>; ´Praesident@OestreLandsret.dk´ <Praesident@OestreLandsret.dk>; Anders Raagaard <AndersRaagaard@VestreLandsret.dk>; Carsten Kristian Vollmer <CarstenKristianVollmer@OestreLandsret.dk>; Christian Schou <chri@domstol.dk>; Helle Fløystrup <HELF@domstol.dk>; Henrik Gjørup <HEG@domstol.dk>; Karen Thegen <KATH@domstol.dk>; Laila Nitschke <lanit@domstol.dk>; Malene Urup <MAUR@domstol.dk>; Martin Møller-Heuer <MARH@domstol.dk>; Mette Fuglsang Mortensen <MEMO@domstol.dk>; Mette Lyster Knudsen <MetteLysterKnudsen@OestreLandsret.dk>; Nikolaj Aarø-Hansen <NAH@domstol.dk>; Peter Ulrik Urskov <PEU@domstol.dk>; Rikke Holler <RIHO@domstol.dk>; Steen Friis Nielsen <SFN@domstol.dk>; Trine Poulsen <Tripo@domstol.dk>
Subject: Høringssvar fra Vestre Landsret i sagsnr. 2026/007092 - ændr. af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation... Ønsker ikke at udtale sig.
Categories: Christina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Vedhæftet Vestre Landsrets høringssvar i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

Dorte Stilling
Kontorfuldmægtig

Vestre Landsret
Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

Vestre Landsret
Præsidenten

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Sendt pr. mail til fmn@fmn.dk og cei@fmn.dk

4. september 2026

J.nr.: 26/24096-2
Sagsbehandler: Dorte Stilling

Forsvarsministeriet har ved brev af 28. august 2026 (sagsnr. 2026/007092) anmodet om eventuelle bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Østre Landsret
Præsidenten

Forsvarsministeriet

Sendt pr. mail til fmn@fmn.dk

Dato: 1. september 2026
Sagsbeh.: Rikke Larsen
J.nr.: 26/23981

Forsvarsministeriet har ved brev af 28. august 2026 (sagsnr. 2026/007092) anmodet om eventuelle bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

From: Malene Welin <MWA@domstol.dk>
Sent: 07-09-2026 13:24:15 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; ´Domstolsstyrelsen´ <post@domstolsstyrelsen.dk>; Alex Elisiussen <AEL@domstol.dk>; Anders Herping Nielsen <AHE@domstol.dk>; Betina Heldmann <BJH@domstol.dk>; Carsten Kristian Vollmer <CarstenKristianVollmer@OestreLandsret.dk>; Christian Schou <chri@domstol.dk>; Elisabet Michelsen <ELMI@domstol.dk>; Helle Fløystrup <HELF@domstol.dk>; Henning Larsen <HLA@domstol.dk>; Henrik Engell Rhod <HER@domstol.dk>; Henrik Gjørup <HEG@domstol.dk>; Henrik Johnsen <HJ@domstol.dk>; Jacob Waage <WAAGE@domstol.dk>; Jens Røn <JensRon@VestreLandsret.dk>; Jes Kjølbo Brems <JKB@domstol.dk>; Jørgen Lougart <JLO@domstol.dk>; Karen Thegen <KATH@domstol.dk>; Laila Nitschke <lanit@domstol.dk>; Mads Bundgaard Larsen <MadsBundgaardLarsen@Shret.dk>; Malene Urup <MAUR@domstol.dk>; Martin Møller-Heuer <MARH@domstol.dk>; Mette Fuglsang Mortensen <MEMO@domstol.dk>; Peter Ulrik Urskov <PEU@domstol.dk>; Rasmus Damm <RAD@domstol.dk>; Rikke Holler <RIHO@domstol.dk>; Steen Friis Nielsen <SFN@domstol.dk>; Susanne Skotte Wied <WIED@domstol.dk>; Trine Poulsen <Tripo@domstol.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Høringssvar - J.nr. 2026/007092 - Ønsker ikke at udtale sig
Categories: Tina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Med venlig hilsen

Malene Welin
kontorfuldmægtig
Direkte: 99687015
mwa@domstol.dk

Københavns Byret
administrationsafdelingen
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf.: 9968 7015
www.københavnsbyret.dk

Københavns Byret

Forsvarsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 26/24466

Den 7. september 2026

Ved mail af 28. august 2026 har Forsvarsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til J.nr. 2026/007092.

Med venlig hilsen

Nikolaj Aarø-Hansen

From: Jakob Henrik Juul <jhj@teleindu.dk>
Sent: 24-09-2026 16:57:25 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: Høringsvar om Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer - sagsnummer 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Vedhæftet Teleindustriens høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Med venlig hilsen

Jakob Juul
Chefkonsulent, Teleindustrien
e-mail: jhj@teleindu.dk
Mobil: 2133 3404

TELE INDUSTRIEN
teleselskabernes branchesamarbejde

TELE INDUSTRIEN
teleselskabernes branchesamarbejde

Forsvarsministeriet
Email: fmn@fmn.dk
cei@fmn.dk

Vedr. sagsnummer 2026/007092

24.09.2026

Teleindustriens høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Teleindustrien (TI) takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., lov om radiofrekvenser og lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer).

Det sikkerhedspolitiske trusselsbillede er de seneste år blevet markant skærpet. Samtidig sker der en hastig udvikling i anvendelsen af droner, som i stigende grad kan bruges til overvågning, forstyrrelse eller påvirkning af kritisk infrastruktur, der understøtter samfundsvigtige funktioner som telekommunikationen. Udviklingen stiller nye krav til samfundets samlede beredskab og evne til at reagere effektivt på tværs af myndigheder og sektorer.

På den baggrund bakker TI helhjertet op om arbejdet for at styrke myndighedernes indsats vedrørende håndtering af droner og andre ubemandede fartøjer. TI noterer sig, at nærværende lovforslag skal bidrage til en tidssvarende regulering på området og finder det positivt, at der skabes klarere rammer for myndighedernes opgave med at detektere, identificere og spore ubemandede fartøjer.

Telebranchen bidrager kontinuerligt til beskyttelsen af den kritiske infrastruktur, som branchen driver, og dermed til samfundets samlede robusthed. Et godt samarbejde mellem myndigheder og telebranchen, som har hver sine ansvarsområder, stiller krav til klarhed om disse roller. Det er derfor bl.a. afgørende, at dette lovforslag gennemføres på en måde, der fastholder en tydelig ansvarsdeling mellem myndigheder og private aktører, bygger på frivillighed og samarbejde,

beskytter samfundsvigtig kommunikation og sikrer fuld omkostningsdækning for de aktører, der bidrager til myndighedernes opgavevaretagelse. På den baggrund afgiver TI følgende bemærkninger til lovforslaget.

Klar ansvarsdeling og samarbejde mellem myndigheder og private aktører

TI mener, at ansvaret for håndteringen af droner og andre ubemandede fartøjer som udgangspunkt bør være placeret hos de myndigheder, der har de nødvendige beføjelser og kapaciteter til at varetage opgaven, navnlig politiet og Forsvaret. Disse myndigheder råder over magtmonopol og efterretningsressourcer.

På den baggrund er TI enig i, at detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer ligger i naturlig forlængelse af Forsvarets kerneopgave med overvågning af Danmarks søterritorium og luftrum. TI noterer sig samtidig, at politiet fortsat har det primære ansvar for håndteringen af hændelser, der involverer ubemandede fartøjer, herunder når der er behov for at gribe ind over for ulovlig aktivitet eller trusler mod den offentlige sikkerhed.

Samtidig anerkender TI, at et tæt samarbejde mellem myndigheder og private aktører er en forudsætning for en effektiv håndtering af nye hybride trusler, herunder trusler fra droner. TI bemærker, at teleselskaber er åbne for at dele oplysninger, der kan bidrage til myndighedernes opgavevaretagelse ift. detektering, sporing og identifikation af droner, men ønsker at understrege, at udlevering af data som altid skal ske på baggrund af klar lovhjemmel og en domstolskendelse.

Frivillige aftaler bør være det reelle udgangspunkt

Indledningsvist er TI af den opfattelse, at det bør præciseres, at lovforslaget alene angår opsætning af Forsvarets udstyr i eksisterende kritisk infrastruktur.

TI skal ligeledes anmode om, at ordet "ejer" præciseres i lovforslaget med hhv. lodsejer og ejer af kritisk infrastruktur, så der ikke hersker tvivl om, hvem eller hvilke ejere, der er omfattet.

TI finder det positivt, at lovforslaget flere steder lægger til grund, at Forsvarets adgang til ejendom og adgang til oplysninger som udgangspunkt bør baseres på frivillige aftaler, og at påbud alene anvendes, når mindre indgribende løsninger ikke er tilstrækkelige. TI anbefaler, at dette princip tydeliggøres yderligere i lovbemærkningerne, således at det klart fremgår, at Forsvaret som hovedregel skal søge at indgå frivillige aftaler med lodsejere og ejere af kritisk infrastruktur, før der anvendes påbud. Frivillige aftaler giver mulighed for at fastlægge hensigtsmæssige rammer for adgang, sikkerhed, driftsforhold, risiko for interferens, ansvarsfordeling og omkostningsdækning og vil samtidig understøtte et konstruktivt samarbejde mellem Forsvaret og ejere af kritisk infrastruktur. TI anbefaler derfor, at det præciseres, at påbud alene bør anvendes som en sidste udvej, når

frivillige aftaler ikke kan opnås inden for rimelig tid eller ikke kan sikre de nødvendige operative behov.

TI opfordrer generelt til, at implementeringen af lovforslaget sker i tæt samarbejde med branchen. Vi har en fælles interesse i at sikre, at samfundet kan opdage og håndtere nye trusler fra eksempelvis droner, og TI opfordrer derfor til, at man i videst muligt omfang går frivillighedens og samarbejdets vej i de indsatser, hvor infrastrukturforvaltere spiller en rolle.

Adgang til ejendom, placering af udstyr og beskyttelse af civile hensyn

TI anerkender behovet for, at Forsvaret i særlige tilfælde kan få adgang til fast ejendom med henblik på opsætning og vedligeholdelse af udstyr til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Adgangen bør imidlertid altid ske efter tæt dialog med lodsejeren og ejer af den pågældende kritiske infrastruktur under hensyntagen til sikkerhed, drift, adgangsprocedurer, vedligeholdelse og eksisterende beredskabsforpligtelser. Også her bør påbud alene anvendes, når frivillige løsninger er grundigt afsøgt og ikke har vist sig mulige.

Det bemærkes, at telebranchens infrastruktur kan være underlagt begrænsninger i anvendelse. Der kan fx være tale om en konstruktion etableret på et lejet område, eller indenfor et geografisk område, hvor tilladelser eller andre gældende regler pålægger infrastrukturejeren restriktioner. Teleselskaberne kan dermed kun give den type af adgang, der ligger indenfor de restriktioner, teleselskabet selv måtte være underlagt.

I forbindelse med indplacering af Forsvarets udstyr og eventuelle bestemmelser om påbud er det efter TI's opfattelse afgørende, at eksisterende kommercielle vilkår og rettigheder respekteres. Den nye regulering bør ikke kunne medføre, at infrastrukturejere pålægges at meddele allerede indplacerede parter krav om omplacering eller på anden måde indskrænke eksisterende rettigheder, så allerede indgåede kommercielle aftaler reelt skal ændres for at imødekomme en frivillig aftale eller et påbud fra Forsvaret. Hvis dette skulle blive tilfældet, bør infrastrukturejeren kompenseres fuldt ud.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at installation i høje master kræver særlige beviser og erklæringer for det udførende personale og derfor altid bør foretages af infrastrukturejers eget mastehold.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at udstyr til brug for detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer, der anvendes i en militær sammenhæng, i en væbnet konflikt vil risikere at kunne blive klassificeret som et legitimt militært mål efter den humanitære folkeret. Derfor er bl.a. beboelsesejendomme, daginstitutioner, skoler, hospitaler og plejehjem undtaget fra, at der som led i et påbud opsættes udstyr på denne type ejendomme. TI anbefaler, at undtagelserne udvides til også at omfatte kontor- og administrationsbygninger samt bygninger, der er egnede til større forsamlinger, så det

alene er tekniske bygninger og installationer, der er i fokus. Dette mhp. at reducere civile tab i tilfælde af en væbnet konflikt, hvilket må formodes at være baggrund for de allerede anførte undtagelser.

Fuld omkostningsdækning og tidsmæssig afgrænsning
TI finder det positivt, at Forsvaret refunderer udgifter, som er forbundet med adgang til fast ejendom eller afgivelse af oplysninger til Forsvaret. Det er et grundlæggende og sundt princip, der understøtter de praktiske og organisatoriske rammer for myndighedsbetjening.

TI mener dog, at der bør sikres fuld dækning af både direkte og afledte udgifter, der med rimelighed kan henføres til teleselskabernes bidrag til myndighedernes opgavevaretagelse. Foruden selve udleveringen af oplysninger og adgang kan teleudbydernes udgifter blandt andet være:

- Systemudvikling til deling af oplysninger
- Forhøjet sikkerhedsniveau som følge af, at placering af udstyr til brug for Forsvarets opgavevaretagelse kan være forbundet med en øget risiko for bl.a. sabotage
- Validering af hjemmel, identifikatorer og afgrænsning
- Fremfinding, behandling og kvalitetssikring af data
- Kontrolspor, dokumentation og sikker overførsel
- Løbende teknisk dialog og faglig sparring med myndighederne
- Forstærkning af eksisterende mobilmast
- Begrænsning af masteejerens mulighed for teknologisk udbygning af de tilkøbte frekvensbånd
- Begrænsning af fællesudnyttelse af eksisterende mobilmaster til kommercielt brug

TI gør opmærksom på, at hvis Forsvaret skulle have behov for udlevering af oplysninger udenfor almindelig kontortid eller med kort svarfrist, vil dette stille særlige og meget væsentlige ressourcemæssige krav, som vil have betydning for teleselskabets omkostninger.

Det forudsættes i lovforslaget, at ejer af kritisk infrastruktur selv skal afholde visse løbende udgifter, herunder eksempelvis husleje, ejendomsskat og lignende, hvis udgifterne ikke er direkte forbundet til adgangen eller afgivelsen af oplysninger til Forsvaret. Dette bør efter TI's opfattelse være tidsbegrænset, således at der ved en længerevarende eller permanent tilstedeværelse af militært udstyr på operatørens lokation også sker en egentlig betaling for arealanvendelse og evt. kompensation for værditab og lavere salgsværdi.

TI finder det uklart i lovforslaget, om Forsvarets fysiske indplacering af eget udstyr i en udpeget mobilmast har forrang for eksisterende kommercielle antenneudstyr, hvilket umiddelbart kan medføre, enten at noget af det eksisterende kommercielle udstyr ved påbud skal nedtages, eller at en forhøjelse af eksisterende mobilmast bør finde sted. I så fald bør det præciseres, at denne udgift pålægges Forsvaret.

Hvis Forsvarets indplacering eller anvendelse af udstyr indebærer, at en telemasts eksisterende formål eller anvendelighed tilsidesættes, vil

der efter TI's opfattelse være behov for mere end omkostningsrefusion, idet der kan være tale om et indgreb af ekspropriativ karakter. I sådanne tilfælde bør der tages højde for tab af kommerciel anvendelse, ændringer i eksisterende aftaleforhold og eventuelt værditab.

Det bør desuden afklares, om de almindelige erstatningsretlige regler er tilstrækkelige i en krisesituation, hvor teleinfrastruktur kan blive beskadiget eller ødelagt som følge af, at der huses militært udstyr på lokationen. Såfremt almindelige forsikringer ikke dækker sådan skade pga. tilstedeværelsen af Forsvaret udstyr, skal teleselskaberne sikres mulighed for statslig kompensation.

Datadeling, personoplysninger og klare hjemler
TI bemærker, at udlevering af data fra teleudbydere som altid skal ske på baggrund af klar lovhjemmel og, hvor det er relevant, domstolskendelse. Det gælder også i en situation, hvor oplysninger efterspørges med henblik på Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Sikring af tydeligt retsgrundlag, herunder eventuelt domstolskendelser, er særligt væsentligt i forhold til personhenførbare oplysninger.

Det bør være Forsvaret, der præcist definerer, hvilke oplysninger og eventuelle personoplysninger der skal udsøges, da teleudbyderen ikke nødvendigvis vil kunne koble personoplysninger til aktivitet vedrørende ubemandede fartøjer. Der bør derfor være klare rammer for efterkommelsen af en anmodning eller et påbud om udlevering af oplysninger.

TI opfordrer til, at der forud for påbegyndelsen af indhentning af oplysninger udvikles skabeloner og vejledninger i den forbindelse i samarbejde mellem Forsvaret og teleselskaberne. Dette kan medvirke til, at eventuelle uklarheder udredes på forhånd, og at Forsvarets henvendelser kan behandles så effektivt som muligt af teleselskaberne.

Deling af oplysninger bør i videst muligt omfang ske efter samme principper og processer, som anvendes ved udlevering af oplysninger til politiet i dag. Det vil skabe forudsigelighed for masteejerne og operatørerne og sikre, at anmodninger håndteres gennem kendte procedurer og systemer.

Hvis der alligevel skal etableres nye systemer eller arbejdsgange til deling af nye typer oplysninger, bør der fastsættes rimelige implementeringsfrister. Derudover bør eventuelle udgifter til systemudvikling mv. dækkes fuldt af Forsvaret. Det bør endvidere afklares, hvordan videregivelse af personoplysninger skal anmeldes til relevante ikke-militære myndigheder og i givet fald til den registrerede.

Beskyttelse af samfundsvigtig kommunikation og orientering ved frekvenspåvirkning
Lovforslaget indebærer, at Forsvarets aktiviteter i forbindelse med detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer undtages fra frekvensloven og radioudstyrsloven. TI har forståelse for, at der i

særlige situationer kan være behov for at anvende udstyr, der potentielt kan påvirke civile anvendelser af radiofrekvenser. Det er imidlertid afgørende, at Forsvaret udarbejder procedurer og tilrettelægger arbejdet med sådant udstyr på en måde, så risikoen for påvirkning af udenforstående begrænses i videst muligt omfang. Det bør ske efter samme grundlæggende hensyn, som ligger til grund for politiets adgang til neutralisering af droner, hvor risikoen for påvirkning af udenforstående skal begrænses mest muligt.

Efter TI's opfattelse bør dette hensyn udtrykkeligt omfatte beskyttelse af samfundsvigtig kommunikation, herunder mobilnet, nødopkald og beredskabskommunikation og FM-sendenettet. Der bør derfor tages særlig hensyn til frekvensanvendelse til disse formål, og det er derfor vigtigt, at Forsvaret sikrer sig tilstrækkeligt kendskab til den civile frekvensanvendelse. Dette bør ske gennem dialog med teleselskaberne, da den specifikke anvendelse ikke vil være kendt af andre end det selskab, der har tilladelse til anvendelse af frekvenserne.

Da Forsvarets aktiviteter i relation til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer undtages fra frekvensloven og radioudstyrsloven, og da udstyr potentielt kan forstyrre anden anvendelse af apparater og udstyr omfattet af de to love, kan der opstå situationer, hvor eksisterende masters formål reelt tilsidesættes, og hvor eksisterende kunders eller operatørers anvendelse ikke længere er mulig. Det vil være meget indgribende for branchen, hvis eksisterende installationer og kommercielle forhold risikerer at blive tilsidesat permanent.

Der bør samtidig sondres mellem detektion og identifikation af ubemandede fartøjer, som må formodes at ske kontinuerligt ved brug af aktivt udstyr og radarer i modsætning til sporing og neutralisering, som må forventes at ske sjældent, og hvor påvirkning af frekvenser og radiosignaler er kortvarig. I forbindelse med detektion og identifikation er det efter TIs opfattelse ikke acceptabelt, hvis anvendelsen af Forsvarets udstyr medfører permanente eller tilbagevendende forstyrrelser af civile frekvensbånd. Det bør derfor fremgå tydeligt, at undtagelserne fra frekvens- og radioudstyrslovgivningen ikke kan danne grundlag for en normalsituation, hvor samfundsvigtig civil frekvensanvendelse påvirkes mere eller mindre permanent.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at Forsvaret vil søge at mindske påvirkningen af andre apparater, anlæg eller radioudstyr ved eksempelvis at opsætte skiltning eller etablere sikkerhedszoner omkring radarer. TI anbefaler, at dette suppleres med en klar procedure for orientering af de tilladelsesindehavere, hvis frekvenser påvirkes eller kan blive påvirket af Forsvarets udstyr. I tillæg til dette, bør masteejerne og operatørerne så vidt muligt orienteres om forventede, pågående og afsluttede forstyrrelser af frekvenser. Uanset om påvirkningen er kortvarig, er det afgørende for teleudbyderne hurtigst muligt at få bekræftet, om der er tale om en lovlig og planlagt forstyrrelse, og ikke en anden type hændelse, som selskaberne ellers vil skulle bruge ressourcer på at udrede og eventuelt indrapportere. TI

anbefaler derfor, at Forsvarsministeriet, Digitaliseringsstyrelsen, som frekvensmyndighed, Styrelsen for Samfundssikkerhed, som ressortansvarlig for sikkerhed og beredskab i telesektoren, og branchen sammen fastlægger en klar procedure for orientering.

Sanktioner og ansvar
Lovforslaget foreslår bødestraf og mulighed for fængsel i indtil to år ved forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af påbud eller ved forstyrrelse eller fjernelse af Forsvarets udstyr. TI finder, at sanktionsbestemmelserne bør anvendes proportionalt og afgrænses klart.

TI finder, at straf bør afgrænses til tilfælde, hvor det bør være klart for den enkelte, at der er tale om udstyr opsat af Forsvaret. Masteejerne og operatørens ansatte vil ikke nødvendigvis have kendskab til eventuelle interne installationer og transportsystemer i nettet, som anvendes til militære formål. Sanktionsbestemmelserne bør derfor ikke finde anvendelse i situationer, hvor det ikke med rimelighed kan forventes, at den enkelte kunne identificere udstyret som Forsvarets eksempelvis via afmærkning.

TI står naturligvis til rådighed for yderligere dialog og eventuelt opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Jakob Willer
Direktør

From: Lars Michael Larsen <lmla@hca-airport.dk>
Sent: 21-09-2026 16:42:01 (UTC +02)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Subject: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. - sagsnummer 2026/007092

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

UAS Denmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslaget om Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer.

UAS Denmark støtter overordnet lovforslagets formål.

Den sikkerhedspolitiske udvikling og den hastige teknologiske udvikling inden for ubemandede systemer skaber et reelt behov for styrkede nationale kapaciteter til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer. Et sammenhængende nationalt situationsbillede kan udgøre et vigtigt bidrag til beskyttelsen af kritisk infrastruktur, håndteringen af hybride trusler og myndighedernes samlede situationsforståelse.

Samtidig ønsker UAS Denmark at fremhæve betydningen af, at implementeringen sker på en måde, som både understøtter sikkerhedshensyn og styrker Danmarks position inden for drone-, dual-use- og forsvarsteknologi.

Samspil med droneindustri og innovationsmiljøer

Danmark råder over et stærkt droneøkosystem med virksomheder, forskningsmiljøer og testfaciliteter. HCA Airport og UAS Denmark udgør i den sammenhæng en national kapacitet for test, demonstration og validering af drone- og dual-use-teknologier.

UAS Denmark anbefaler, at udvikling og implementering af de kommende detektions- og sporingskapaciteter sker i tæt samspil med eksisterende test- og innovationsmiljøer. Det vil understøtte hurtigere implementering, bedre udnyttelse af eksisterende kompetencer og en styrket dansk position inden for drone-, dual-use- og forsvarsteknologi.

Balance mellem sikkerhed og innovation

Det er vigtigt, at etableringen af et nationalt system til detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer ikke utilsigtet skaber barrierer for forskning, test, demonstration og udvikling af nye teknologier.

Danmark har gennem en årrække opbygget stærke positioner inden for udvikling og afprøvning af avancerede droneoperationer. Dette udgør en strategisk styrke, som bør fastholdes og videreudvikles parallelt med opbygningen af de nationale sikkerhedskapaciteter.

UAS Denmark anbefaler desuden, at de kommende nationale detektions- og sporingskapaciteter i videst muligt omfang samtænkes med eksisterende civile infrastrukturer og systemer for håndtering af droneoperationer. Evnen til hurtigt at kunne skelne mellem godkendte og lovlige operationer på den ene side og potentielle trusler på den anden side vil være afgørende for både effektiv myndighedsudøvelse og et velfungerende droneøkosystem.

Internationale virksomheder, investeringer og etableringer

Danmark arbejder aktivt for at tiltrække internationale virksomheder, investeringer og etableringer inden for drone-, dual-use- og forsvarsteknologi.

I den sammenhæng er et klart, transparent og forudsigeligt regulatorisk miljø en væsentlig konkurrenceparameter. Et velfungerende nationalt system til detektion og situationsforståelse kan samtidig være med til at styrke Danmarks attraktivitet som lokation for udvikling, test og implementering af avancerede ubemandede systemer.

UAS Denmark anbefaler derfor, at de erhvervs- og innovationsmæssige perspektiver indgår som et naturligt element i den videre implementering af ordningen.

UAS Denmark bemærker samtidig, at både offentlige og private aktører allerede investerer betydeligt i detektions-, overvågnings- og C-UAS-kapaciteter omkring kritisk infrastruktur og testmiljøer. Implementeringen af den foreslåede ordning bør derfor tilrettelægges på en måde, der understøtter samspillet med eksisterende kapaciteter og sikrer størst mulig samlet national effekt.

Afsluttende bemærkninger

UAS Denmark finder samlet set, at lovforslaget adresserer et aktuelt og vigtigt behov i lyset af den teknologiske og sikkerhedspolitiske udvikling. Vi støtter intentionen om at etablere et nationalt situationsbillede for ubemandede fartøjer og styrke myndighedernes muligheder for at forebygge og håndtere trusler.

Vi opfordrer samtidig til, at implementeringen sker i tæt samarbejde med relevante test-, forsknings- og innovationsmiljøer, så de sikkerhedsmæssige målsætninger understøttes samtidig med, at Danmark fastholder og videreudvikler sin internationale position inden for drone- og dual-use-teknologier.

Michael Larsen
Head of UAS Denmark

UAS DENMARK
INTERNATIONAL TEST CENTER

HCA Airport | Lufthavnvej 131 | DK-5270 Odense N
Mail: lmla@hca-airport.dk | Cell: +45 2550 5301| www.uasdenmark.dk

Fra: HCA Info <info@hca-airport.dk>
Sendt: Lørdag 29 August 2026 12:18
Til:
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Fra: Forsvarsministeriet
Sendt: Fredag 28 August 2026 15:12
Til: FMN
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forsvarsloven m.v. (Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer)

Se venligst vedhæftede dokumenter.

FORSVARSMINISTERIET
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K
Telefon + 45 72 81 00 00
Fax + 45 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

From: Allan Høffner Olsen <ahfo@verdo.com>
Sent: 24-09-2026 14:48:10 (UTC +02)
To: FMN-CEI Bjørkholm, Caroline Eilert <CEI@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; Frédéric Soutrenon <fres@verdo.com>; Gunvor Mejlholm Bech <gube@verdo.com>; Hans Bust Pedersen <bust@verdo.com>; Jens Ole Hougaard <joh@verdo.com>; Jesper Møller <jemo@verdo.com>; Jesper Møller Larsen <jml@verdo.com>; Karsten Randrup <kar@verdo.com>; Kristina Ertmann Nielsen <KREN@verdo.com>; Margrete Larsen <mal@verdo.com>; Martin Boier Pedersen <mbpe@verdo.com>; Peter Nordahn <peno@verdo.com>; Preben Dalsgaard Pedersen <pdp@verdo.com>; Ralph Fogh Sørensen <raso@Verdo.com>; Rune Støving Kjær Byriel <ruby@Verdo.com>; Sigurd Asser Jensen <saje@verdo.com>; Steen Schnedler Wengel <stwe@Verdo.com>; Steffen Schiødte Schmidt <sssc@verdo.com>; Tine Martlev Pallesen <tipa@Verdo.com>; nk@danskfjernvarme.dk <nk@danskfjernvarme.dk>; ds@danva.dk <ds@danva.dk>
Subject: Ang. udkast til ændring af forsvarsloven
Categories: Line

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære Caroline

Verdo Produktion A/S, Verdo Vand A/S, Verdo Varme Randers A/S og Verdo Varme Herning ApS (Verdo) har gennemgået det fremsendte udkast (Dok.nr 1373415) til ændring af forsvarsloven m.v. vedrørende Forsvarets detektion, identifikation og sporing af ubemandede fartøjer og selv om Verdo ikke er på høringslisten, så ser vi dog et behov for at sende dig denne e-mail, da vi vurderer at nogle væsentlige detaljer mangler at blive belyst i udkastet og vi kan ikke kan se, at forsyningssektoren er repræsenteret i en bredde, der dækker de konkrete problemstillinger.

Verdo anerkender behovet for at styrke mulighederne for at detektere og håndtere ubemandede fartøjer, ikke mindst omkring kritisk infrastruktur. Vi finder dog, at lovudkastet rejser en række spørgsmål i forhold til forsyningssikkerheden, som med fordel kan tydeliggøres i den videre behandling.

Påvirkning af kritisk forsyningsinfrastruktur
Lovudkastet giver mulighed for placering af Forsvarets udstyr på eller i nærheden af kritisk infrastruktur. Samtidig fremgår det af bemærkningerne, at udstyret kan medføre midlertidige og geografisk afgrænsede elektromagnetiske forstyrrelser af andre apparater, faste anlæg og radioudstyr.

For operatører af kritisk infrastruktur inden for el-, vand- og varmeforsyning kan selv kortvarige forstyrrelser potentielt påvirke styrings-, overvågnings-, kommunikations- og sikkerhedssystemer og dermed i værste fald påvirke forsyningssikkerheden.

Verdo finder derfor, at der bør stilles krav om en konkret teknisk risikovurdering forud for opsætning eller anvendelse af udstyr på eller i umiddelbar nærhed af kritisk infrastruktur. Dette bør ske i dialog med den pågældende infrastrukturejer og med henblik på at sikre, at forsyningskritiske systemer og komponenter ikke påvirkes.

OT- og cybersikkerhed ved datadeling

Lovforslaget giver desuden Forsvaret mulighed for at påbyde ejere og operatører af kritisk infrastruktur at dele oplysninger fra eksisterende detektionsudstyr.

Det bør efter Verdos opfattelse præciseres, hvordan en sådan datadeling teknisk skal etableres, således at der ikke introduceres nye cyber- eller OT-sikkerhedsrisici. Et krav om datadeling bør ikke nødvendiggøre tekniske forbindelser eller ændringer i eksisterende systemarkitektur, som reducerer sikkerheden i den kritiske infrastruktur.

Det bør ligeledes tydeliggøres, hvordan oplysninger fra kritisk infrastruktur beskyttes, herunder ved automatiseret videregivelse til andre danske eller udenlandske myndigheder, som lovforslaget giver mulighed for.

Fysisk sikkerhed og ændret risikobillede
Det fremgår af lovbemærkningerne, at Forsvarets detektionsudstyr i en væbnet konflikt potentielt kan blive klassificeret som et legitimt militært mål, og at der også i fredstid kan være risiko for sabotage rettet mod udstyret.

Placering af sådant udstyr på kritisk forsyningsinfrastruktur kan derfor potentielt ændre den pågældende lokalitets risikobillede. Verdo finder, at denne problemstilling bør indgå eksplicit i vurderingen af en konkret placering og i dialogen med infrastrukturejeren, således at eventuelle konsekvenser kan indarbejdes i dennes sikrings- og beredskabsplanlægning.

Adgang, ansvar og driftsmæssige konsekvenser
Lovforslaget giver Forsvaret mulighed for at påbyde adgang til fast ejendom med henblik på installation og vedligeholdelse af udstyret.

For kritiske forsyningsanlæg bør det præciseres, hvordan denne adgang skal koordineres med operatørens eksisterende adgangskontrol, sikkerhedsprocedurer og beredskab.

Derudover bør ansvarsforholdene ved eventuelle driftsforstyrrelser tydeliggøres. Lovforslaget anfører, at Forsvaret refunderer udgifter forbundet med adgang og datadeling, og på den baggrund vurderes ordningen ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Verdo finder, at det bør afklares, hvordan ansvar og eventuelle økonomiske konsekvenser håndteres, hvis Forsvarets udstyr eller aktiviteter medfører driftsforstyrrelser, driftstab eller udfald i kritisk forsyningsinfrastruktur.

Inddragelse af forsyningssektoren
Endelig bemærker Verdo, at Green Power Denmark fremgår af høringslisten, mens f.eks. Dansk Fjernvarme og DANVA ikke fremgår.

Da lovforslaget specifikt giver mulighed for placering af Forsvarets udstyr på kritisk infrastruktur samt påbud om datadeling fra infrastrukturejernes eksisterende udstyr, finder Verdo det relevant, at forsyningssektoren inddrages bredt i den videre behandling og særligt i fastlæggelsen af de tekniske og praktiske rammer for implementeringen.

Verdo støtter således formålet med at styrke beskyttelsen mod trusler fra ubemandede fartøjer, men finder det væsentligt, at implementeringen sker på en måde, hvor beskyttelsen mod én trussel ikke samtidig introducerer nye risici for forsyningssikkerheden.

Venlig hilsen

ALLAN HØFFNER OLSEN
BEREDSKABSKOORDINATOR

E ahfo@verdo.com
M +45 2090 8838

Verdo Varme Herning ApS, CVR 25809807
Birk Centerpark 32, 7400 Herning, Denmark
www.verdo.com, T +45 7010 0230